

Šis dokuments ir izveidots vienīgi dokumentācijas nolūkos, un iestādes neuzņemas nekādu atbildību par tā saturu

► **B**

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2002/22/EK

(2002. gada 7. marts)

par universālo pakalpojumu un lietotāju tiesībām attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem (universālā pakalpojuma direktīva)

(OV L 108, 24.4.2002., 51. lpp.)

Grozīta ar:

Oficiālais Vēstnesis

	Nr.	Lappuse	Datums
► <u>M1</u> Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/136/EK (2009. gada 25. novembris)	L 337	11	18.12.2009.

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA
2002/22/EK**

(2002. gada 7. marts)

par universālo pakalpojumu un lietotāju tiesībām attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem (universālā pakalpojuma direktīva)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 95. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽³⁾,

saskaņā ar Līguma ⁽⁴⁾ 251. pantā noteikto procedūru,

tā kā:

- (1) Līdztekus telekomunikāciju sektora liberalizācijai un pieaugošajai konkurencei, un komunikāciju pakalpojumu izvēles iespējām nepieciešama paralēla rīcība, lai izveidotu saskaņotu reglamentējošos noteikumus, kas nodrošina universālā pakalpojuma sniegšanu. Tā kā universālā pakalpojuma jēdziens būtu jāattīsta, lai tas atbilstu tehnoloģijas sasniegumiem, tirgus attīstībai un lietotāju pieprasījuma izmaiņām. Reglamentējošie noteikumi, ko ievieša telekomunikāciju tirgus pilnīgai liberalizācijai 1998. gadā Kopienā, noteica universālā pakalpojuma saistību minimālo apjomu un paredzēja noteikumus to izmaksām un finansējumam.
- (2) Saskaņā ar Līguma 153. pantu Kopienai jāpiedalās patērētāju aizsardzībā.
- (3) Kopiena un tās dalībvalstis ir uzņēmušās saistības attiecībā uz telekomunikāciju tīklu un pakalpojumu reglamentējošajiem noteikumiem Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) līguma par pamata telekomunikācijām kontekstā. Visiem PTO dalībniekiem ir tiesības noteikt tās universālā pakalpojuma saistības, kuras tie vēlas saglabāt. Šādas saistības netiks uzskatītas par konkurenci kropļojošām *per se* ar noteikumu, ka tās administrē pārskatāmi, bez diskriminācijas un neitrāli attiecībā uz konkurenci, un ka tās nav vairāk apgrūtinājošas, nekā nepieciešams tādām universālam pakalpojumam, kādu noteicis PTO dalībnieks.
- (4) Universālā pakalpojuma nodrošināšana (tas ir, noteikta pakalpojumu minimālā kopuma sniegšana visiem lietotājiem par pieejamu cenu) var iekļaut dažu pakalpojumu sniegšanu dažiem lietotājiem par cenām, kas atšķiras no cenām parastos tirgus apstākļos. Tomēr kompensācija uzņēmumiem, kas izraudzīti šādu pakalpojumu sniegšanai šādos apstākļos, nedrīkst izkropļot konkurenci ar noteikumu, ka izraudzītajiem uzņēmumiem kompensāciju piešķir par konkrētajām neto izmaksām, un ar noteikumu, ka neto izmaksu apgrūtinājumu atmaksā neitrālā veidā attiecībā uz konkurenci.
- (5) Konkurences tirgū konkrētām saistībām būtu jāattiecas uz visiem uzņēmumiem, kas sniedz publiski pieejamus telefonpakalpojumus noteiktā vietā, un citām saistībām būtu jāattiecas tikai uz tiem

⁽¹⁾ OV C 365 E, 19.12.2000., 238. lpp. un OV C 332 E, 27.11.2001., 292. lpp.

⁽²⁾ OV C 139, 11.5.2001., 15. lpp.

⁽³⁾ OV C 144, 16.5.2001., 60. lpp.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta 2001. gada 13. jūnija atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts), Padomes 2001. gada 17. septembra kopējā nostāja (OV C 337, 30.11.2001., 55. lpp.) un Eiropas Parlamenta 2001. gada 12. decembra lēmums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts). Padomes 2002. gada 14. februāra lēmums.

▼B

uzņēmumiem, kam ir būtiska ietekme tirgū vai kas ir izraudzīti kā universālā pakalpojuma operatori.

- (6) Tīkla pieslēgumpunkts regulatīviem mērķiem pārstāv robežu starp reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem un telekomunikāciju termināliekārtas noteikumiem. Tīkla pieslēgumpunkta atrašanās vietas noteikšana ir valsts pārvaldes iestādes pienākums, nepieciešamības gadījumā pamatojoties uz attiecīgo uzņēmumu priekšlikumu.
- (7) Dalībvalstīm būtu jāturpina nodrošināt tas, ka II nodaļā minētie noteiktas kvalitātes pakalpojumi par pieejamu cenu tiek padarīti pieejami visiem lietotājiem to teritorijā neatkarīgi no to ģeogrāfiskās atrašanās vietas un, ņemot vērā īpašos valsts noteikumus. Dalībvalstis universālā pakalpojuma saistību kontekstā un ņemot vērā valsts noteikumus var veikt īpašus pasākumus attiecībā uz patērētājiem lauku vai ģeogrāfiski izolētos apgabalos, lai nodrošinātu tiem pieeju pakalpojumiem, kas minēti II nodaļā, un šo pakalpojumu pieejamu cenu, kā arī saskaņā ar tiem pašiem noteikumiem nodrošinātu minēto pieeju jo īpaši vecāka gadagājuma cilvēkiem un invalīdiem, un cilvēkiem ar īpašām sociālajām vajadzībām. Minētie pasākumi var iekļaut arī pasākumus, kas tieši vērsti uz patērētājiem ar īpašām sociālajām vajadzībām, nodrošinot atbalstu noteiktiem patērētājiem, piemēram, ar īpašu pasākumu palīdzību, kas veikti pēc individuālu pieprasījumu izskatīšanas, tādu kā palīdzība parādu nomaksai.
- (8) Universālā pakalpojuma būtiska prasība ir nodrošināt lietotājus pēc to pieprasījuma ar pieslēgumu sabiedriskajam telefona tīklam noteiktā atrašanās vietā par pieejamu cenu. Prasība ir ierobežota līdz šaurjoslas tīkla pieslēgumam, kura nodrošināšanu dalībvalstis var ierobežot līdz lietotāju galvenajai atrašanās vietai/dzīvesvietai, un tā neiekļauj integrēto pakalpojumu digitālo tīklu (ISDN), kas nodrošina divus vai vairāk pieslēgumus, kurus var izmantot vienlaicīgi. Nedrīkst būt ierobežojumi tehniskajiem līdzekļiem, ar kuriem ir nodrošināts pieslēgums, ļaujot izmantot kabeļu vai mobilo tehnoloģiju, kā arī ierobežojumi attiecībā uz to, kuri operatori pilda daļu vai visas universālā pakalpojuma saistības. Pieslēgumam sabiedriskajam telefona tīklam noteiktā atrašanās vietā būtu jābūt spējīgam uzturēt balss un datu apmaiņa tādā ātrumā, kas ir pietiekams piekļuvei tiešsaistes pakalpojumiem, tādiem kā tiem, kas piedāvāti publiskajā Internetā. Attiecīgā lietotāja Interneta pieejas ātrums var būt atkarīgs no vairākiem faktoriem, ietverot Interneta nodrošinātāja pieslēgumu, kā arī attiecīgo pieslēguma izmantošanas lietojumprogrammu. Datu pārraides ātrumu, kuru var uzturēt viens šaurjoslas pieslēgums sabiedriskajam telefona tīklam, ir atkarīgs no pieslēguma īpašnieka termināliekārtas iespējām, kā arī no pieslēguma. Šī iemesla dēļ nav vajadzīgs noteikt īpašu datu vai bitu pārraides ātrumu Kopienas līmenī. Pašlaik pieejamie telefona līnijas modemi parasti piedāvā datu pārraides ātrumu 56 kbit/s un izmanto automātisku datu pārraides ātruma adaptāciju saistībā ar dažādu līnijas kvalitāti, tādējādi sasniegtais datu pārraides ātrums var būt mazāks par 56 kbit/s. Ir nepieciešama elastība, lai, no vienas puses, ļautu dalībvalstīm vajadzības gadījumā veikt pasākumus, lai nodrošinātu to, ka pieslēgumi spēj uzturēt minēto datu pārraides ātrumu, un, no otras puses, lai ļautu dalībvalstīm attiecīgos gadījumos pieļaut datu pārraides ātrumus, kas mazāki par šo augšējo robežu 56 kbit/s, lai, piemēram, izmantotu mobilo tehnoloģiju iespējas (tostarp šūnu mobilos tīklus), lai sniegtu universālo pakalpojumu lielākai iedzīvotāju daļai. Tas var būt īpaši svarīgi dažās kandidātvalstīs, kur tradicionālo telefonu pieslēgumu ieviešana mājāsaimniecību sektorā joprojām ir relatīvi zema. Īpašos gadījumos, ja pieslēgums sabiedriskajam telefona tīklam noteiktā atrašanās vietā ir acīmredzami nepietiekams, lai uzturētu apmierinošu Interneta pieeju, dalībvalstīm būtu jābūt iespējai pieprasīt, lai

▼B

pieslēgums tiktu uzlabots tādā līmenī, kādu izmanto vairākums pieslēguma lietotāju, tā, lai tas uztur datu pārraides ātrumu, kas ir pietiekams pieejai Internetam. Ja šādi īpaši pasākumi rada neto izmaksu apgrūtinājumu attiecīgajiem patērētājiem, izmaksu apgrūtinājumu sekas var iekļaut jebkurā universālā pakalpojuma saistību neto izmaksu aprēķinā.

- (9) Šīs regulas noteikumi neaizliedz dalībvalstīm izraudzīties dažādus uzņēmumus universālā pakalpojuma tīklu un pakalpojuma elementu nodrošināšanai. Izraudzītajiem uzņēmumiem, kas nodrošina tīkla elementus, var pieprasīt nodrošināt tādu konstrukciju un uzturēšanu, kas ir vajadzīga un samērīga, lai atbilstu visām pamatotajām prasībām attiecībā uz pieslēgumu noteiktā atrašanās vietā sabiedriskajam telefona tīklam un piekļuvi publiski pieejamiem telefonpakalpojumiem noteiktā atrašanās vietā.
- (10) Pieejama cena nozīmē cenu, ko dalībvalstis noteikušas valsts līmenī, ņemot vērā īpašos valsts noteikumus, un tā var iekļaut vienotu tarifu noteikšanu neatkarīgi no atrašanās vietas vai īpašām tarifu izvēles iespējām, lai apmierinātu to lietotāju vajadzības, kuriem ir zems ienākumu līmenis. Cenu pieejamība individuāliem patērētājiem attiecas uz to spēju pārraudzīt un kontrolēt savus izdevumus.
- (11) Abonentu saraksts un informācijas dienests veido būtisku piekļuves instrumentu publiski pieejamiem telefonpakalpojumiem un ir daļa no universālā pakalpojuma saistības. Lietotāji un patērētāji vēlas visaptverošus sarakstus un informācijas dienestu, kas iekļauj visus uzskaitītos telefonu abonentus un to numurus (tostarp fiksētos un mobilos numurus), un vēlas, lai šī informācija tiktu sniegta bezpreferenču veidā. Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 15. decembra Direktīva 97/66/EK par personu datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību telekomunikāciju sektorā ⁽¹⁾ nodrošina abonentu tiesības uz privāto dzīvi attiecībā uz šo personas datu iekļaušanu publiskajā abonentu sarakstā.
- (12) Iedzīvotājiem ir svarīgi, lai būtu pienācīgs nodrošinājums ar taksofoniem, un lietotājiem ir svarīgi, lai viņi varētu piezvanīt uz neatliekamās palīdzības telefona numuru un, jo īpaši, uz vienoto Eiropas neatliekamās palīdzības numuru ("112") par brīvu no jebkura telefona, ietverot taksofonus, neizmantojot nekādus maksāšanas līdzekļus. Nepietiekama informācija par "112" numura esamību liedz iedzīvotājiem baudīt papildu drošību, ko nodrošina šī numura esamība Eiropas līmenī, jo īpaši tiem ceļojot citās dalībvalstīs.
- (13) Dalībvalstīm būtu jāveic piemēroti pasākumi, lai garantētu piekļuvi un cenu pieejamību visiem publiski pieejamiem telefonpakalpojumiem noteiktā atrašanās vietā invalīdiem un lietotājiem ar īpašām sociālajām vajadzībām. Īpašie pasākumi invalīdiem varētu iekļaut, attiecīgos gadījumos, taksofonu, publisko teksta telefonu pieejamības radīšanu vai atbilstīgu pasākumu nodrošināšanu nedzirdīgiem cilvēkiem vai cilvēkiem ar runas defektiem, nodrošinot tādu pakalpojumus kā uzziņu dienests, vai atbilstīgus pasākumus par brīvu neredzīgiem vai vājredzīgiem cilvēkiem, un pēc pieprasījuma nodrošinot detalizētus rēķinus alternatīvā formātā neredzīgiem vai vājredzīgiem cilvēkiem. Var būt nepieciešams veikt īpašus pasākumus, lai sniegtu invalīdiem un lietotājiem ar īpašām sociālajām vajadzībām piekļuvi neatliekamās palīdzības pakalpojumam "112" un lai sniegtu tiem līdzīgu iespēju izvēlēties starp dažādiem operatoriem vai pakalpojumu sniedzējiem kā pārējiem patērētājiem. Ir izveidoti pakalpojumu kvalitātes standarti virknei parametru, lai novērtētu to pakalpojumu kvalitāti, ko saņem abonentu, un kā uzņēmumi, kas izraudzīti kā universālā pakalpojuma saistību pildītāji, sasniedz šos

(1) OV L 24, 30.1.1998., 1. lpp.

▼B

standartus. Vēl nav izveidoti pakalpojumu kvalitātes standarti attiecībā uz invalīdiem. Būtu jāizveido pakalpojumu sniegšanas standarti un atbilstīgi parametri attiecībā uz invalīdiem, un tie ir paredzēti šīs direktīvas 11. pantā. Turklāt, valsts pārvaldes iestādēm būtu jābūt tiesīgām pieprasīt pakalpojumu sniegšanas kvalitātes datu publicēšanu, ja šādi standarti un parametri ir izveidoti. Universālā pakalpojuma sniedzējam nevajadzētu veikt pasākumus, lai liegtu lietotājiem pilnībā gūt labumu no dažādu operatoru vai pakalpojumu sniedzēju piedāvātajiem pakalpojumiem kopā ar šī pakalpojumu sniedzēja pakalpojumiem, kas piedāvāti kā universālā pakalpojuma daļa.

- (14) Ir svarīgi, ka publiskā telefonu tīkla piekļuve un izmantošana noteiktā atrašanās vietā ir pieejama jebkuram, kas to pamatoti pieprasa. Saskaņā ar subsidiaritātes principu, dalībvalstīm, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, jāizlemj, kuram uzņēmumam šajā direktīvā ir universālā pakalpojuma saistības, attiecīgos gadījumos ņemot vērā uzņēmuma spēju un vēlmi uzņemties visas vai daļu universālā pakalpojuma saistību. Ir svarīgi, lai universālā pakalpojuma saistības tiktu izpildītas visefektīvākajā veidā, tā, lai lietotāji kopumā maksātu cenu, kas atbilst efektīvu izmaksu noteikumiem. Ir svarīgi arī, lai universālā pakalpojuma operatori saglabā tīkla integritāti, kā arī pakalpojuma nepārtrauktību un kvalitāti. Lielākas konkurences un izvēles veidošanās sniedz vairāk iespēju daļu vai visas universālā pakalpojuma saistības sniegt uzņēmumiem, kas nav uzņēmumi ar būtisku ietekmi tirgū. Tādēļ universālā pakalpojuma saistības dažos gadījumos var piešķirt operatoriem, kas uzrāda visrentablāko veidu piekļuves nodrošināšanai un pakalpojumu sniegšanai, ietverot konkurētspējas vai salīdzinājuma izvēles procedūras. Atbilstīgas saistības var iekļaut kā nosacījumu pilnvarošanai sniegt publiski pieejamus pakalpojumus.
- (15) Dalībvalstīm būtu jāpārtrauc patērētāju situācija attiecībā uz to publiski pieejamo telefonpakalpojumu izmantošanu un jo īpaši attiecībā uz pieejamām cenām. Telefonpakalpojuma pieejamība ir saistīta ar informāciju, ko lietotāji saņem attiecībā uz telefona lietošanas izdevumiem, kā arī attiecībā uz nosacītajām telefona lietošanas izmaksām salīdzinājumā ar citiem pakalpojumiem, kā arī ir saistīta ar to spēju kontrolēt izdevumus. Tāpēc pieejamība nozīmē tiesību piešķiršanu patērētājiem, izmantojot saistības, kas uzlikta uzņēmumiem, kas izraudzīti kā uzņēmumi ar universālā pakalpojuma saistībām. Šīs saistības iekļauj noteiktu detalizētu rēķinu izstrādāšanas līmeni, patērētāju iespēju izvēles kārtībā bloķēt konkrētus zvanus (tādus kā paaugstināta tarifa zvanus speciāliem dienestiem), patērētāju iespēju kontrolēt izdevumus ar priekšapmaksas līdzekļiem un patērētāju iespēju atlikt avansa pieslēguma maksas. Šādi pasākumi varētu būt jāpārskata un jāmaina, ņemot vērā tirgus attīstību. Pašreizējie noteikumi neparedz prasību operatoriem ar universālā pakalpojuma saistībām brīdināt abonentus, ja iepriekš noteiktais izdevumu līmenis ir pārsniegts vai tiek izmantots neparasts zvanīšanas veids. Attiecīgo tiesību aktu pārskatīšanā nākotnē būtu jāizvērtē, vai šo iemeslu dēļ ir vajadzība brīdināt abonentu.
- (16) Izņemot gadījumus, kad pastāvīgi tiek kavēta vai vispār netiek veikta rēķinu apmaksā, patērētāji būtu jāaizsargā no pēkšņas atvienošanas no tīkla neapmaksāta rēķina dēļ, un jo īpaši strīdu gadījumos par rēķiniem par lielu naudas summu par īpaša tarifa pakalpojumiem tiem būtu jāturpina sniegt piekļuve būtiskiem telefonpakalpojumiem līdz strīda atrisināšanai. Dalībvalstis var izlemt, ka šādu piekļuvi var turpināt sniegt tikai tad, ja abonents turpina maksāt līnijas abonēšanas maksu.
- (17) Kvalitāte un cena ir galvenie faktori konkurences tirgū, un valsts pārvaldes iestādēm būtu jādod iespēja pārbaudīt sasniegtā pakalpojuma kvalitāte attiecībā uz uzņēmumiem, kas ir izraudzīti kā uzņēmumi ar universālā pakalpojuma saistībām. Attiecībā uz šādu

▼B

uzņēmumu sasniegto pakalpojuma kvalitāti valsts pārvaldes iestādēm būtu jāspēj veikt atbilstīgus pasākumus, ja tās uzskata to par vajadzīgu. Valsts pārvaldes iestādēm arī būtu jāspēj pārraudzīt pakalpojumu kvalitāti, ko sasnieguši citi uzņēmumi, kas nodrošina publiskos telefonu tīklus un/vai publiski pieejamus telefonpakalpojumus lietotājiem noteiktā atrašanās vietā.

- (18) Dalībvalstīm vajadzības gadījumā būtu jāizveido mehānismi universālā pakalpojuma saistību neto izmaksu finansēšanai gadījumos, kad tiek parādīts, ka saistības var pildīt tikai ar zaudējumiem vai ar neto izmaksām, kas neatbilst parastiem tirdzniecības standartiem. Ir svarīgi nodrošināt to, ka universālā pakalpojuma saistību neto izmaksas tiek pienācīgi aprēķinātas un ka finansēšana tiek veikta ar minimālu tirgus kropļošanu un kaitējumu uzņēmumiem, un tā atbilst Līguma 87. un 88. panta noteikumiem.
- (19) Aprēķinot universālā pakalpojuma neto izmaksas, būtu jāņem vērā izmaksas un ieņēmumi, kā arī nemateriālais labums, ko iegūst no universālā pakalpojuma sniegšanas, taču nevajadzētu kavēt galveno mērķi nodrošināt to, ka tarifu struktūras atspoguļo izmaksas. Universālā pakalpojuma saistību neto izmaksas būtu jāaprēķina, pamatojoties uz pārskatāmām procedūrām.
- (20) Nemateriālo labumu ņemšana vērā nozīmē to, ka netiešo ieguvumu, ko uzņēmums gūst kā universālā pakalpojuma sniedzējs, aprēķins naudas izteiksmē būtu jāatņem no universālā pakalpojuma saistību tiešajām neto izmaksām, lai noteiktu vispārējo izmaksu apgrūtinājumu.
- (21) Ja universālā pakalpojuma saistība rada negodīgu apgrūtinājumu uzņēmumam, ir lietderīgi ļaut dalībvalstīm izveidot mehānismus efektīvai neto izmaksu atmaksāšanai. Atmaksāšana no valsts finansējuma veido vienu no universālā pakalpojuma saistību neto izmaksu atmaksāšanas metodēm. Ir arī saprātīgi noteiktās neto izmaksas atmaksāt no visiem lietotājiem caurredzamā veidā, uzliekot uzņēmumiem nodevas. Dalībvalstīm būtu jāspēj ar dažādu mehānismu palīdzību finansēt universālā pakalpojuma dažādo elementu neto izmaksas un/vai finansēt dažu vai visu elementu neto izmaksas ar viena mehānisma vai abu mehānismu kombinācijas palīdzību. Gadījumā, kad izmaksas tiek atmaksātas ar nodevām, kas uzliktas uzņēmumiem, dalībvalstīm būtu jānodrošina tas, ka piešķiršanas metode starp tām pamatojas uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem un ir saskaņā ar proporcionalitātes principu. Šis princips neliedz dalībvalstīm dot atvieglojumus jauniem dalībniekiem, kas vēl nav ieņēmuši ievērojamu vietu tirgū. Jebkuram finansēšanas mehānismam būtu jānodrošina tas, ka tirgus dalībnieki piedalās tikai universālā pakalpojuma saistību un nevis citu darbību finansēšanā, kas nav tieši saistītas ar universālā pakalpojuma saistību pildīšanu. Atmaksāšanas mehānismos visos gadījumos ir jāievēro Kopienas tiesību principi, un jo īpaši nediskriminācijas un proporcionalitātes likumi sadales mehānismu gadījumā. Jebkurā finansēšanas mehānismā būtu jānodrošina tas, ka lietotāji vienā dalībvalstī neveic iemaksas citās dalībvalstīs universālā pakalpojuma izmaksām, piemēram, veicot zvanus no vienas dalībvalsts uz citu.
- (22) Ja dalībvalstis izlemj finansēt universālā pakalpojuma saistību neto izmaksas no valsts finansējuma, tas jāsaprot kā finansējums no vispārējā valdības budžeta, ietverot citus publiskā finansējuma avotus, piemēram, valsts loterijas.
- (23) Universālā pakalpojuma saistību neto izmaksas var sadalīt starp visām vai dažām noteiktām uzņēmumu klasēm. Dalībvalstīm būtu jānodrošina tas, ka sadales mehānismā ir ievērots pārskatāmības, mazākā iespējamā tirgus izkropļojuma, nediskriminācijas un proporcionalitātes princips. Mazākais iespējamais tirgus izkropļojums nozīmē to, ka iemaksas atmaksā tādā veidā, kas cik vien iespējams tiek samazināta finansiālā apgrūtinājuma, kas uzliktas

▼B

lietotājiem, ietekme, piemēram, sadalot iemaksas iespējami plašāk.

- (24) Valsts pārvaldes iestādēm būtu jāpārlicinās par to, ka tie uzņēmumi, kas saņem universālā pakalpojuma finansējumu, nodrošina pietiekamu to īpašo elementu datu līmeni, kuriem nepieciešams šāds finansējums, lai attaisnotu to pieprasījumu. Dalībvalstu programmas universālā pakalpojuma saistību izmaksām un finansējumam būtu jāpaziņo Komisijai, lai pārbaudītu to atbilstību Līgumam. Izraudzītajiem operatori ir stimulēti palielināt novērtētās universālā pakalpojuma saistību neto izmaksas. Tādēļ dalībvalstīm būtu jānodrošina efektīva universālā pakalpojuma saistību finansēšanai iekasēto summu pārskatāmība un kontrole.
- (25) Komunikāciju tirgi turpina attīstīties izmantoto pakalpojumu un to sniegšanai izmantoto tehnisko līdzekļu ziņā. Universālā pakalpojuma saistības, kas ir noteiktas Kopienas līmenī, būtu periodiski jāpārskata, lai piedāvātu apjoma izmaiņas un atkārtotu noteikšanu. Šādā pārskatā būtu jāņem vērā sociālo, komerciālo un tehnoloģisko apstākļu attīstība un fakts, ka jebkurām apjoma izmaiņām būtu jābūt pakļautām to pakalpojumu divkāršai pārbaudei, kas kļūst pieejami vairumam iedzīvotāju, ar sociālās atstumtības risku attiecībā uz iedzīvotājiem, kas tos nevar atļauties. Veicot jebkādas izmaiņas universālā pakalpojuma saistību apjomā, būtu jānodrošina tas, ka konkrētas tehnoloģijas izvēle netiek mākslīgi veicināta attiecībā pret citu, ka sektora uzņēmumiem netiek uzlikts pārmērīgs finansiālais apgrūtinājums (tādējādi apdraudot tirgus attīstību un jauninājumus) un ka finansiālais apgrūtinājums netiek negodīgi uzlikts patērētājiem ar zemākiem ienākumiem. Jebkuras izmaiņas apjomā automātiski nozīmē to, ka jebkuru neto izmaksu var finansēt ar metodēm, kas atļautas šajā direktīvā. Dalībvalstīm nav atļauts tirgus dalībniekiem uzlikt finansiālo iemaksu, kas attiecas uz pasākumiem, kas nav universālā pakalpojuma saistību daļa. Individuālām dalībvalstīm joprojām ir tiesības noteikt īpašus pasākumus (ārpus universālā pakalpojuma saistību apjoma) un finansēt tos saskaņā ar Kopienas tiesībām, bet ne ar tirgus dalībnieku iemaksām.
- (26) Efektīvāka konkurence visos piekļuves un pakalpojumu tirgos lietotājiem sniegs lielāku izvēli. Efektīvas konkurences un izvēles līmenis Kopienā ir atšķirīgs un atšķiras dalībvalstu ģeogrāfisko apgabalu starpā un starp piekļuves un pakalpojumu tirgiem. Daži lietotāji var būt pilnībā atkarīgi no tādu uzņēmumu piekļuves un pakalpojumu nodrošināšanas, kuriem ir būtiska ietekme tirgū. Kopumā, efektivitātes nolūkā un, lai veicinātu efektīvu konkurenci, ir svarīgi, ka pakalpojumi, ko piedāvā uzņēmumi ar būtisku ietekmi tirgū, atspoguļo izmaksas. Efektivitātes un sociālu iemeslu dēļ lietotāju tarifiem būtu jāatspoguļo pieprasījuma situācija, kā arī izmaksu situācija ar noteikumu, ka tas nerada konkurences izkropļošanu. Pastāv risks, ka uzņēmums, kam ir būtiska ietekme tirgū, var dažādi darboties, lai kavētu dalību tirgū vai kropļotu konkurenci, piemēram, iekasējot nesamērīgas cenas, nosītot cenas, apvienojot mazumtirdzniecības pakalpojumus vienā obligātā paketē vai izrādot labvēlīgāku attieksmi dažiem patērētājiem. Tādēļ valsts pārvaldes iestādēm būtu jābūt tiesībām uzlikt, kā galējo līdzekli un pēc pienācīgas izvērtēšanas, mazumtirdzniecības pakalpojumu noteikumus uzņēmumiem ar būtisku ietekmi tirgū. Cenu griestu noteikumus, ģeogrāfisko izlīdzināšanu vai līdzīgus instrumentus, kā arī pasākumus, kas nav ieviesti ar normatīvo aktu palīdzību, tādus kā publiski pieejamus mazumtirdzniecības tarifu salīdzinājumus, var izmantot, lai sasniegtu dubulto mērķi veicināt efektīvu konkurenci, apmierinot sabiedrības interešu vajadzības, tādas kā publiski pieejamu telefonpakalpojumu pieejamības uzturēšanu dažiem patērētājiem. Ir vajadzīga piekļuve pienācīgai izmaksu uzskaites informācijai, lai valsts pārvaldes iestādes varētu pildīt savus pārvaldes pienākumus šajā apgabalā, ietverot jebkādu tarifu kontroles noteikšanu. Tomēr

▼B

mazumtirdzniecības pakalpojumu pārvaldības kontrole būtu jānosaka tikai tad, ja valsts pārvaldes iestādes uzskata, ka attiecīgi vairumtirdzniecības pasākumi vai pasākumi, kas attiecas uz operatora izvēli vai iepriekšēju izvēli, nesasnies mērķi nodrošināt efektīvu konkurenci un sabiedrības intereses.

- (27) Ja valsts pārvaldes iestāde uzliek pienākumus ieviest izmaksu uzskaites sistēmu, lai uzturētu cenu pārbaudes, tā pati var veikt ikgadēju auditu, lai nodrošinātu atbilstību minētajai izmaksu uzskaites sistēmai, ar noteikumu, ka tai ir vajadzīgais kvalificēts personāls, vai tā var pieprasīt, lai auditu veic cita kvalificēta iestāde, neatkarīga no attiecīgā operatora.
- (28) Jānodrošina nepārtraukta to esošo noteikumu piemērošana, kas attiecas uz minimālo nomāto līniju kopumu Kopienas telekomunikāciju tiesību aktos, jo īpaši Padomes 1992. gada 5. jūnija Direktīvā 92/44/EEK par atvērta tīkla noteikuma piemērošanu nomātajām līnijām⁽¹⁾, līdz valsts pārvaldes iestāžu noteiktam laikam, saskaņā ar tirgus analīzes procedūrām, kas paredzētas Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvā 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva)⁽²⁾, kad šādi noteikumi vairs nav nepieciešami tāpēc, ka to teritorijā ir izveidojies pietiekami konkurētspējīgs tirgus. Konkurences līmenis, iespējams, ir atšķirīgs dažādos minimālā nomāto līniju kopuma tirgos un dažādās teritorijas daļās. Veicot tirgus analīzi, valsts pārvaldes iestādēm būtu atsevišķi jāizvērtē katrs minimālā nomāto līniju kopuma tirgus, ņemot vērā tā ģeogrāfisko atrašanās vietu.

Nomāto līniju pakalpojumi veido obligātos pakalpojumus, kas sniedzami, neizmantojot jebkādas kompensācijas mehānismus. Uz nomāto līniju nodrošināšanu ārpus minimālā nomāto līniju kopuma būtu jāattiecinā vispārējie mazumtirdzniecību regulējošie noteikumi nevis īpašās prasības, kas attiecas uz minimālā kopuma uzturēšanu.

- (29) Valsts pārvaldes iestādes, ņemot vērā attiecīgā tirgus analīzi, var arī pieprasīt mobilo sakaru operatoriem ar būtisku ietekmi tirgū ļaut saviem abonentiem piekļūt jebkura savstarpēji savienota publiski pieejamu telefonpakalpojumu sniedzēja pakalpojumiem, pamatojoties uz katru atsevišķu zvanu vai ar iepriekšējas izvēles palīdzību.
- (30) Līgumi ir būtisks instruments lietotājiem un patērētājiem, lai nodrošinātu obligāto informācijas pārskatāmības un juridiskās drošības līmeni. Vairums pakalpojuma sniedzēju konkurences vidē noslēgs līgumus ar saviem klientiem komerciālās vēlamības dēļ. Papildus šīs direktīvas noteikumiem, esošie Kopienas patērētāju aizsardzības tiesību akti attiecībā uz līgumiem, jo īpaši Padomes 1993. gada 5. aprīļa Direktīva 93/13/EEK par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos⁽³⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 20. maija Direktīva 97/7/EK par patērētāju aizsardzību saistībā ar distances līgumiem⁽⁴⁾, attiecas uz patērētāju darījumiem attiecībā uz elektroniskajiem tīkliem un pakalpojumiem. Proti, patērētājiem vajadzētu baudīt tādu obligāto juridisko noteiktību attiecībā uz to līgumsaistībām ar to tiešo telefonpakalpojuma sniedzēju, ka līguma noteikumi, nosacījumi, pakalpojuma kvalitāte, līguma izbeigšanas un pakalpojuma pārtraukšanas noteikumi, kompensācijas pasākumi un strīda izšķiršana ir precizēta to līgumos. Ja tie pakalpojuma sniedzēji, kas nav tiešie telefonpakalpojuma sniedzēji, noslēdz līgumus ar

⁽¹⁾ OV L 165, 19.6.1992., 27. lpp.. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Lēmumu 98/80/EK (OV L 14, 20.1.1998., 27. lpp.).

⁽²⁾ Skat. OV L 108, 24.4.2002., 33. lpp.

⁽³⁾ OV L 95, 21.4.1993., 29. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 144, 4.6.1997., 19. lpp.

▼B

patērētājiem, šajos līgumos arī būtu jāiekļauj tā pati informācija. Pasākumi cenu, tarifu, noteikumu un nosacījumu pārskatāmībai palielinās patērētāju iespēju optimizēt savu izvēli un tādējādi pilnībā gūt labumu no konkurences.

- (31) Lietotājiem būtu jābūt piekļuvei publiski pieejamai informācijai par komunikāciju pakalpojumiem. Dalībvalstīm būtu jāspēj pārraudzīt to pakalpojumu kvalitāti, kas tiek piedāvāti to teritorijā. Valsts pārvaldes iestādēm būtu jāspēj sistemātiski ievākt informācija par to pakalpojumu kvalitāti, kas tiek piedāvāti to teritorijā, pamatojoties uz kritērijiem, kas ļauj veikt salīdzināšanu starp pakalpojuma sniedzējiem un starp dalībvalstīm. Uzņēmumi, kas sniedz komunikāciju pakalpojumus un kas darbojas konkurences vidē, komerciālu priekšrocību dēļ, iespējams, veidos pienācīgu un atjauninātu informāciju par to publiski pieejamiem pakalpojumiem. Valsts pārvaldes iestādēm tomēr būtu jāspēj pieprasīt minētās informācijas publicēšana, ja tiek pierādīts, ka minētā informācija nav pietiekami pieejama sabiedrībai.
- (32) Lietotājiem būtu jānodrošina savietojamības garantijas attiecībā uz visu aprīkojumu, ko pārdod Kopienā ciparu televīzijas uztveršanai. Dalībvalstīm būtu jāspēj pieprasīt obligātus saskaņotus standartus attiecībā uz šādu aprīkojumu. Šādi standarti laiku pa laikam būtu jāpielāgo, ņemot vērā tehnoloģijas un tirgus attīstību.
- (33) Ir vēlams ļaut patērētājiem sasniegt pilnīgāko iespējamo pārklājumu attiecībā uz ciparu televizoriem. Savietojamība ir attīstības priekšnosacījums dinamiskos tirgos. Standartizācijas iestādēm būtu jāveic viss iespējamais, lai nodrošinātu to, ka atbilstīgi standarti attīstās kopā ar attiecīgajām tehnoloģijām. Ir tikpat būtiski nodrošināt to, ka televizoriem ir pieejami savienojumi, kas var caurlaist visus vajadzīgos ciparu signāla elementus, ietverot audio un videoplūsmu, ierobežotas piekļuves informāciju, pakalpojumu informāciju, lietojumprogrammu saskarnes (*API*) informāciju un pretkopēšanas aizsardzības informāciju. Tādējādi šī direktīva nodrošina, ka tīkla operatori, pakalpojumu sniedzēji vai aprīkojuma ražotāji neierobežo atvērtas saskarnes funkcionalitāti ciparu televizoriem, un tā turpina attīstīties kopā ar tehnoloģijas attīstību. Ciparu interaktīvu televīzijas pakalpojumu rādīšanai, kopēju standartu pildīšana ar uz tirgu vērstu mehānismu ir uzskatāma par labumu patērētājam. Dalībvalstis un Komisija veikt politikas iniciatīvas, kas saskan ar Līgumu, lai veicinātu šo attīstību.
- (34) Visiem lietotājiem būtu jāturpina nodrošināt piekļuve operatora palīdzības pakalpojumiem, neatkarīgi no tā, kāda organizācija nodrošina piekļuvi publiskajam telefonu tīklam.
- (35) Informācijas dienesta pakalpojumi un saraksti jau ir atvērti konkurencei. Šīs direktīvas noteikumi papildina Direktīvas 97/66/EK noteikumus, sniedzot abonentiem tiesības iekļaut savus personīgos datus sarakstā iespiestā formā vai sarakstā elektroniskā formā. Visiem pakalpojuma sniedzējiem, kas piešķir saviem abonentiem telefona numurus, ir pienākums attiecīgo informāciju padarīt pieejamu godīgā, uz izmaksām vērsta un nediskriminējošā veidā.
- (36) Ir svarīgi, lai lietotāji varētu piezvanīt uz vienoto Eiropas neatliekamās palīdzības dienesta numuru "112" un jebkuru citu valsts neatliekamās palīdzības dienesta numuru par brīvu no jebkura telefona, ietverot taksofonus, neizmantojot nekādus apmaksas veidus. Dalībvalstīm jau būtu jābūt veikušām vajadzīgos organizatoriskos pasākumus, kas visvairāk piemēroti valsts neatliekamās palīdzības sistēmas organizācijai, lai nodrošinātu to, ka uz zvaniem uz šo numuru pienācīgi atbild un tie tiek pienācīgi apstrādāti. Zvanītāja atrašanās vietas informācija, kas padarāma pieejama neatliekamās palīdzības dienestiem, uzlabos "112" dienesta lietotāju aizsardzību un drošību un palīdzēs neatliekamās palīdzības dienestiem tehniski izpildāmā līmenī to pienākumu

▼B

veikšanā, ar noteikumu, ka tiek garantēta zvanu un ar tiem saistītās informācijas pārraide attiecīgajiem neatliekamās palīdzības dienestiem. Šādas informācijas saņemšanai un izmantošanai būtu jāatbilst attiecīgajiem Kopienas tiesību aktiem par personīgo datu apstrādi. Pastāvīga informācijas tehnoloģijas attīstība progresīvi uzturēs vienlaicīgu apkalpošanu tīklā vairākās valodās par pieņemamām izmaksām. Tas, savukārt, nodrošinās papildus drošību Eiropas iedzīvotājiem, kas izmanto "112" neatliekamās palīdzības dienesta numuru.

- (37) Viegla piekļuve starptautiskiem telefonpakalpojumiem ir būtiska Eiropas iedzīvotājiem un Eiropas uzņēmējdarbībai. "00" jau ir noteikts kā standarta starptautiskais telefonu piekļuves kods Kopienai. Var noteikt vai turpināt ievērot īpašus noteikumus zvanu izdarīšanai starp blakus esošajām vietām starp dalībvalstīm. Starptautiskā telekomunikāciju savienība (*ITU*) saskaņā ar *ITU* ieteikumu E. 164 ir piešķirusi kodu "3883" Eiropas telenumerācijas telpai (*ETNS*). Lai nodrošinātu zvanu savienojumu ar *ETNS*, uzņēmumiem, kas darbojas publiskajos telefonu tīklos, būtu jānodrošina tas, ka zvani, izmantojot kodu "3883", tiek tieši vai netieši savstarpēji savienoti ar *ETNS* kalpojošajiem tīkliem, kas precizēti attiecīgajos Eiropas Telekomunikāciju standartizācijas institūta (*ETSI*) standartos. Šādi savstarpējas savienošanas pasākumi būtu jāregulē ar noteikumiem Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvā 2002/19/EK par piekļuvi elektronisko komunikāciju tīkliem un ar tiem saistītām iekārtām, un to savstarpēju savienošanu (piekļuves direktīva) ⁽¹⁾.
- (38) Lietotāju piekļuve visiem numerācijas resursiem Kopienā ir būtisks priekšnoteikums vienota tirgus izveidošanai. Tajā būtu jāiekļauj bezmaksas pakalpojumu, speciālo pakalpojumu un citi numuri, kuri neatklāj ģeogrāfisko atrašanās vietu, izņemot gadījumus, ja sazvanītais abonents komerciālu iemeslu dēļ ir izvēlējies ierobežot piekļuvi no konkrētām ģeogrāfiskajām zonām. Tarifem, ko iekasē no personām, kas izdara zvanus no valsts, kas atrodas ārpus attiecīgās dalībvalsts, nevajag būt tādiem pašiem kā tie, ko iekasē no personām, kas izdara zvanus šīs dalībvalsts iekšienē.
- (39) Toņa iezvanišanas un zvanīšanas līnijas noteikšanas iekārtas parasti ir pieejamas modernās telefonu centrālēs, un tāpēc tās var arvien vairāk nodrošināt par zemiem vai pat bez izdevumiem. Toņa iezvanišanu arvien vairāk izmanto lietotāju savstarpējiem sakariem ar īpašiem pakalpojumiem un iespējām, ietverot ar pievienotās vērtības nodokli apliekamos pakalpojumus, un šīs iespējas neesamība var liegt lietotājam izmantot šos pakalpojumus. Dalībvalstīm nav obligāti jānosaka pienākums nodrošināt šīs iespējas, ja tādas jau ir pieejamas. Direktīva 97/66/EK aizsargā lietotāju privāto dzīvi attiecībā uz detalizētiem rēķiniem, sniedzot tiem līdzekļus aizsargāt savas tiesības uz privāto dzīvi, ja ir ieviesta zvanīšanas līnijas noteikšana. Šo pakalpojumu attīstība visā Eiropā sniegtu labumu patērētājiem, un to veicina šī direktīva.
- (40) Numuru pārnesamība ir galvenais patērētāju izvēles atvieglotājs un efektīvs konkurences veicinātājs telekomunikāciju konkurences vidē, jo lietotājiem, kas to pieprasa, būtu jādod iespēja paturēt savu numuru (-s) publiskajā telefonu tīklā neatkarīgi no tā, kāda organizācija nodrošina pakalpojumu. Šīs iespējas nodrošināšana starp pieslēgumiem publiskajam telefonu tīklam noteiktā un nenoteiktā atrašanās vietā nav iekļauta šajā direktīvā. Tomēr dalībvalstis var piemērot noteikumus numuru pārnesšanai starp tīkliem, kas nodrošina pakalpojumus noteiktā atrašanās vietā, un mobilajiem tīkliem.

⁽¹⁾ Sk. OV L 108, 24.4.2002., 7. lpp.

▼B

- (41) Numuru pārnesamības ietekme tiek būtiski pastiprināta, ja tarifu informācija ir pārskatāma gan lietotājiem, kas pārnes savus numurus, gan lietotājiem, kas zvana tiem lietotājiem, kas ir pārnesuši savus numurus. Valsts pārvaldes iestādēm, ja ir iespējams, būtu jāveicina atbilstīga tarifu pārskatāmība kā daļa no numuru pārnesamības ieviešanas.
- (42) Nodrošinot to, ka cenas par savietojamību, kas attiecas uz numuru pārnesamību, ir uz izmaksām vērstas, valsts pārvaldes iestādes var arī ņemt vērā cenas, kas pieejamas salīdzināmos tirgos.
- (43) Pašlaik dalībvalstis ir uzlikušas konkrētus noteikumus attiecībā uz tīkliem radio vai televīzijas raidījumu raidīšanai sabiedrībai. Dalībvalstīm būtu jāspēj noteikt atbilstīgas saistības uzņēmumiem, kas ir to jurisdikcijā, likumīgas sabiedriskās kārtības apsvērumu interesēs, bet šādas saistības būtu jāuzliek tikai tad, ja tās ir vajadzīgas, lai sasniegtu vispārējo interešu mērķus, ko skaidri definējušas dalībvalstis saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem, un tām būtu jābūt samērīgām, pārskatāmām un pakļautām periodiskam pārskatam. Dalībvalstu uzliktajām saistībām, kas jāievēro, būtu jābūt saprātīgām, t.i., tām būtu jābūt samērīgām un pārskatāmām, ņemot vērā skaidri definētos vispārējo interešu mērķus, un attiecīgos gadījumos tām būtu jāiekļauj noteikumi atbilstīgai atbildībai. Šādas saistības, kas jāievēro, var iekļaut tādu pakalpojumu piedāvāšanu, kas īpaši paredzēti, lai atvieglotu invalīdu piekļuvi.
- (44) Tīkli, ko izmanto radio vai televīzijas raidījumu pārraidīšanai sabiedrībai, iekļauj kabelus, satelītu un zemes sakaru pārraides tīklus. Tiem arī jāietver citi tīkli tiktāl, ciktāl būtisks lietotāju skaits izmanto šādus tīklus kā galveno līdzekli radio un televīzijas raidījumu saņemšanai.
- (45) Pakalpojumu nodrošināšanas saturs, tāds kā skaņas paketes vai televīzijas pārraides satura piedāvājums pārdošanai, nav iekļauts kopējos reglamentējošos noteikumos elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem. Šādu pakalpojumu sniedzējus nevajadzētu pakļaut universālā pakalpojuma saistībām attiecībā uz šīm darbībām. Šī direktīva neierobežo pasākumus, kas veikti valsts līmenī saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem, attiecībā uz minētajiem pakalpojumiem.
- (46) Ja dalībvalsts cenšas nodrošināt citu īpašu pakalpojumu sniegšanu tās teritorijā, šādas saistības būtu jāievieš, pamatojoties uz izmaksu efektivitāti un ārpus universālā pakalpojuma saistību darbības sfēras. Attiecīgi, dalībvalstis var veikt papildu pasākumus (tādus kā infrastruktūras vai pakalpojumu attīstības veicināšana apstākļos, kad tirgus nepietiekami apmierina lietotāju vai patērētāju prasības) saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem. Pēc Komisijas iniciatīvas par e-Eiropu, Eiropadome Lisabonā 2000. gada 23. un 24. martā aicināja dalībvalstis nodrošināt to, lai visām skolām būtu pieeja Internetam un multivides resursiem.
- (47) Saistībā ar konkurences vidi, valsts pārvaldes iestādēm, strādājot ar jautājumiem, kas saistīti ar lietotāju tiesībām, būtu jāņem vērā ieinteresēto pušu, ietverot lietotājus un patērētājus, viedokļi. Būtu jābūt pieejamām efektīvām procedūrām, lai risinātu strīdus starp patērētājiem, no vienas puses, un uzņēmumiem, kas nodrošina publiski pieejamus telekomunikāciju pakalpojumus, no otras puses. Dalībvalstīm būtu pilnībā jāņem vērā Komisijas 1998. gada 30. marta ieteikums 98/257/EK par principiem, kas piemērojami iestādēm, kas atbildīgas par patērētāju strīdu izšķiršanu ārpus tiesības kārtībā ⁽¹⁾.
- (48) Kopīgi noteikumi būtu atbilstīgs veids, lai veicinātu paaugstinātas kvalitātes standartus un uzlabotu pakalpojuma sniegšanu. Kopīgi

(1) OV L 115, 17.4.1998., 31. lpp.

▼B

noteikumi būtu jāveido pēc tiem pašiem principiem kā formāli noteikumi, t.i., tiem būtu jābūt objektīviem, attaisnotiem, samērīgiem, nediskriminējošiem un pārskatāmiem.

- (49) Šai direktīvai būtu jānodrošina patērētāju aizsardzības elementi, ietverot skaidrus līguma noteikumus un strīdu izšķiršanu, un tarifu pārskatāmību patērētājiem. Tai arī būtu jāveicina šādu labumu nodrošināšana citu kategoriju lietotājiem, jo īpaši mazajiem un vidējiem uzņēmumiem.
- (50) Šīs direktīvas noteikumi nekavē dalībvalsti veikt pasākumus, kas attaisnojami, pamatojoties uz Līguma 30. un 46. pantu, un jo īpaši, pamatojoties uz sabiedrisko drošību, sabiedrisko kārtību un sabiedrības morāli.
- (51) Tā kā piedāvātās darbības mērķus, proti, kopēja universālā pakalpojuma līmeņa noteikšana telekomunikācijām visiem Eiropas lietotājiem un saskaņotu noteikumu paredzēšana sabiedrisko telefonu tīklu piekļuvei un izmantošanai noteiktā atrašanās vietā un saistītu sabiedriski pieejamu telefonpakalpojumu piekļuvei un izmantošanai, kā arī saskaņotas tiesiskās bāzes sasniegšana elektronisko komunikāciju pakalpojumu regulēšanai, elektronisko komunikāciju tīkliem un ar tiem saistītām iekārtām, dalībvalstis nevar pietiekami sasniegt, un tādēļ minētās rīcības mēroga vai seku dēļ tos labāk var sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principiem, kas noteikti Līguma 5. pantā. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionālītātes principu šī direktīva nepārsniedz to, kas ir vajadzīgs šo mērķu sasniegšanai.
- (52) Šīs direktīvas ieviešanai vajadzīgos pasākumus būtu jāpieņem saskaņā ar Padomes 1999. gada 28. jūnija Lēmumu 1999/468/EK, ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas procedūras ⁽¹⁾,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

I NODAĻA

DARBĪBAS JOMA, MĒRĶI UN DEFINĪCIJAS

▼M1*1. pants***Priekšmets un darbības joma**

1. Ar Direktīvu 2002/21/EK (pamatdirektīva) izveidotajā sistēmā šī direktīva attiecas uz elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu nodrošināšanu lietotājiem. Mērķis ir ar pilnvērtīgas konkurences un izvēles palīdzību visā Kopienā nodrošināt publiski pieejamus labas kvalitātes pakalpojumus un rīkoties apstākļos, kad tirgus nepietiekami apmierina patērētāju vajadzības. Direktīvā ir iekļauti arī noteikumi par dažiem aspektiem, kas attiecas uz gala iekārtām, tostarp noteikumi, kas paredzēti tam, lai atvieglinātu piekļuvi tiešajiem lietotājiem, kas ir personas ar invaliditāti.

2. Ar šo direktīvu nosaka tiešo lietotāju tiesības un atbilstīgās to uzņēmumu saistības, kas nodrošina publiski pieejamus elektronisko komunikāciju tīklus un pakalpojumus. Lai nodrošinātu universālā pakalpojuma sniegšanu atvērto tirgos, kuros valda pilnvērtīga konkurence, ar šo direktīvu nosaka noteiktas kvalitātes pakalpojumu minimālo kopumu, kas ir pieejams visiem tiešajiem lietotājiem par pieņemamu cenu, ņemot vērā īpašos valsts apstākļus un netraucējot konkurenci. Šajā direktīvā arī

⁽¹⁾ OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

▼ M1

noteiktas saistības attiecībā uz konkrētu obligāto pakalpojumu sniegšanu.

3. Šī direktīva nedz atļauj, nedz aizliedz publiski pieejamo elektronisko komunikāciju un pakalpojumu sniedzēju noteiktus nosacījumus, kas ierobežo piekļuvi pakalpojumiem un lietotnēm un/vai to izmantošanu, ja tas ir atļauts saskaņā ar valsts tiesību aktiem un atbilst Kopienas tiesību aktu prasībām, bet paredz, ka jāsniedz informācija par šādiem nosacījumiem. Valstu pasākumos attiecībā uz lietotāju piekļuvi pakalpojumiem un lietotnēm un/vai to izmantošanu elektroniskās saziņas tīklos jāievēro fizisko personu pamattiesības un pamatbrīvības, tostarp saistībā ar privāto dzīvi un taisnīgu tiesu, kā noteikts Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. pantā.

4. Šajā direktīvā iekļautos noteikumus par tiešo lietotāju tiesībām piemēro, neskarot Kopienas noteikumus par patērētāju aizsardzību, jo īpaši Direktīvu 93/13/EEK un Direktīvu 97/7/EK, un valstu noteikumus, kas saskan ar Kopienas tiesību aktiem.

▼ B*2. pants***Definīcijas**

Šajā direktīvā piemēro Direktīvas 2002/21/EK (pamatdirektīva) 2. pantā noteiktās definīcijas.

Piemēro arī šādas definīcijas:

- a) "taksofons" nozīmē telefonu, kas pieejams sabiedrībai, kura izmantošanai kā maksāšanas līdzekli var izmantot monētas un/vai kredītkartes/debetkartes, un/vai priekšapmaksas kartes, ietverot kartes izmantošanai ar iezvanīšanas kodiem;

▼ M1

- c) "publiski pieejami telefona pakalpojumi" ir pakalpojumi, kas pieejami sabiedrībai tiešu vai netiešu vietēju vai vietēju un starptautisku izsaukumu veikšanai un saņemšanai, ar numuru vai numuriem valsts vai starptautiskajā numerācijas plānā;

- d) "ģeogrāfisks numurs" ir numurs attiecīgas valsts telefona numerācijas sistēmā, ja tā ciparu kombinācijas daļa raksturo ģeogrāfisku iezīmi, ko izmanto, lai izsaukumus novirzītu uz fizisku tīkla pieslēguma punktu (*NTP*);

- f) "neģeogrāfisks numurs" ir numurs attiecīgas valsts telefona numerācijas sistēmā, kas nav ģeogrāfisks numurs. Tas ietver, *inter alia*, mobilo, bezmaksas telefonu un īpašu pakalpojumu numurus.

▼ B

II NODAĻA

UNIVERSĀLĀ PAKALPOJUMA SAISTĪBAS, TOSTARP SOCIĀLĀS SAISTĪBAS*3. pants***Universālā pakalpojuma pieejamība**

1. Dalībvalstis nodrošina to, ka šajā nodaļā minētie pakalpojumi ar konkrētu kvalitāti tiek darīti pieejami visiem lietotājiem to teritorijā neatkarīgi no viņu ģeogrāfiskās atrašanās vietas un, ņemot vērā īpašos valsts apstākļus, par pieejamu cenu.

▼B

2. Dalībvalstis nosaka visefektīvāko un piemērotāko pieeju, lai nodrošinātu universālā pakalpojuma ieviešanu, ievērojot objektivitātes, pārskatāmības, nediskriminācijas un samērīguma principus. Dalībvalstis cenšas samazināt tirgus izkropļošanu, jo īpaši pakalpojumu nodrošināšanu par cenām vai saskaņā ar citiem noteikumiem un nosacījumiem, kas atšķiras no parastiem komerciāliem nosacījumiem, aizsargājot sabiedrības intereses.

▼M1*4. pants***Piekļuves nodrošināšana noteiktā atrašanās vietā un telefona pakalpojumu sniegšana**

1. Dalībvalstis nodrošina, ka vismaz viens uzņēmums izpilda visus pamatotos pieprasījumus noteiktā atrašanās vietā saņemt pieslēgumu kādam publiskajam komunikāciju tīklam.
2. Nodrošinātais pieslēgums dod lietotājiem iespēju izmantot balss, faksimila un datu sakarus ar datu pārraides ātrumu, kas ir pietiekams, lai nodrošinātu funkcionālu piekļuvi internetam, ņemot vērā galvenās abonētu vairākuma izmantotās tehnoloģijas un tehnoloģiskās iespējas.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka vismaz viens uzņēmums izpilda visus pamatotos pieprasījumus saņemt publiski pieejamus telefona pakalpojumus, izmantojot 1. punktā minēto pieslēgumu tīklam, kas dod iespēju veikt un saņemt vietējos un starptautiskos izsaukumus.

▼B*5. pants***Izziņu dienestu pakalpojumi un saraksti**

1. Dalībvalstis nodrošina to, ka:
 - a) vismaz viens visaptverošs saraksts ir pieejams lietotājiem attiecīgās iestādes apstiprinātā formā, iespiestā vai elektroniskā, vai abās, un tas tiek regulāri atjaunināts vismaz reizi gadā;
 - b) vismaz viens telefona uzziņu dienests ir pieejams lietotājiem, ietverot taksofonu lietotājus.

▼M1

2. Ievērojot 12. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2002/58/EK (2002. gada 12. jūlijs) par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (Direktīva par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju) ⁽¹⁾, 1. punktā minētajos sarakstos iekļauj visus publiski pieejamo telefona pakalpojumu abonentus.

▼B

3. Dalībvalstis nodrošina to, ka uzņēmumi, kas nodrošina 1. punktā minētos pakalpojumus, piemēro nediskriminējošu principu tās informācijas apstrādē, ko tiem ir snieguši citi uzņēmumi.

*6. pants***▼M1****Taksofoni un citas publiskas balss telefonijas piekļuves vietas**

1. Dalībvalstis nodrošina, ka valsts regulatīvās iestādes, rūpējoties par taksofonu vai citu publisku balss telefonijas piekļuves vietu nodrošināšanu, var uzlikt saistības uzņēmumiem apmierināt pamatotās tiešo lietotāju vajadzības attiecībā uz ģeogrāfisko pārklājumu, telefonu vai citu publisku balss telefonijas piekļuves vietu skaitu, pieejamību tiešajiem lietotājiem, kas ir personas ar invaliditāti, un pakalpojumu kvalitāti.

⁽¹⁾ OV L 201, 31.7.2002., 37. lpp.

▼B

2. Dalībvalsts nodrošina to, ka tās valsts pārvaldes iestāde var izlemt neuzlikt saistības, kas minētas 1. punktā, visā tās teritorijā vai tās daļā, ja ir nodrošināts, ka šie pakalpojumi vai līdzīgi pakalpojumi ir plaši pieejami, pamatojoties uz apspriedēm ar ieinteresētajām pusēm, kā noteikts 33. pantā.

3. Dalībvalstis nodrošina to, ka ir iespējams veikt zvanus uz neatliekamās palīdzības dienestiem no taksofoniem, izmantojot vienoto Eiropas neatliekamās palīdzības numuru "112" un citus valsts neatliekamās palīdzības numurus, par brīvu un neizmantojot nekādus maksāšanas līdzekļus.

▼M1*7. pants***Īpaši pasākumi tiešajiem lietotājiem, kas ir personas ar invaliditāti**

1. Ja vien saskaņā ar IV nodaļu nav noteiktas prasības, kam ir līdzvērtīgas sekas, dalībvalstis veic īpašus pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiešajiem lietotājiem, kas ir personas ar invaliditāti, ir nodrošināta cenu ziņā pieejama piekļuve 4. panta 3. punktā un 5. pantā minētajiem pakalpojumiem, un šīs piekļuves līmenis ir tāds pats, kāds tiek nodrošināts citiem tiešajiem lietotājiem. Dalībvalstis var uzlikt pienākumu savām valsts regulatīvajām iestādēm izvērtēt tādu īpašu pasākumu tiešajiem lietotājiem, kas ir personas ar invaliditāti, vispārējās vajadzības un īpašās prasības, tostarp to apjomu un konkrēto formu.

2. Dalībvalstis, ņemot vērā apstākļus valstī, var veikt īpašus pasākumus, lai nodrošinātu to, ka arī tiešie lietotāji, kas ir personas ar invaliditāti, var izmantot vairākumam tiešo lietotāju pieejamo priekšrocību izvēlēties uzņēmumus un pakalpojumu sniedzējus.

3. Īstenojot 1. un 2. punktā minētos pasākumus, dalībvalstis nodrošina atbilstību attiecīgajiem standartiem vai specifikācijām, kas publicēti saskaņā ar Direktīvas 2002/21/EK (pamatdirektīvas) 17. un 18. pantu.

▼B*8. pants***Uzņēmumu izraudzīšanās**

1. Dalībvalstis var izraudzīties vienu vai vairākus uzņēmumus, lai garantētu universālā pakalpojuma nodrošināšanu kā noteikts 4., 5., 6. un 7. pantā, un attiecīgos gadījumos 9. panta 2. punktā, tā, lai ir iekļauta visa valsts teritorija. Dalībvalstis var izraudzīties dažādus uzņēmumus vai uzņēmumu kopumus, lai nodrošinātu dažādus universālā pakalpojuma elementus un/vai lai iekļautu dažādas valsts teritorijas daļas.

2. Ja dalībvalstis izraugās uzņēmumus daļā vai visā valsts teritorijā kā uzņēmumus ar universālā pakalpojuma saistībām, tās to veic, izmantojot efektīvu, objektīvu, pārskatāmu un nediskriminējošu izraudzīšanās mehānismu, tādējādi nevienam uzņēmumam nevar *a priori* būt liegta iespēja tikt izraudzītam. Šādas izraudzīšanās metodes nodrošina to, ka universālo pakalpojumu sniedz ekonomiski izdevīgā veidā, un ka to var izmantot kā līdzekli universālā pakalpojuma saistību neto izmaksu noteikšanai saskaņā ar 12. pantu.

▼M1

3. Ja atbilstīgi 1. punktam izraudzītais uzņēmums gatavojas nodot būtisku vietējā piekļuves tīkla aktīvu daļu vai visus šos tīkla aktīvus atsevišķai juridiskai vienībai, kam ir cits īpašnieks, tas jau savlaicīgi iepriekš informē valsts regulatīvo iestādi, lai minētajai iestādei būtu iespēja novērtēt, kā paredzamais darījums ietekmēs piekļuves nodrošināšanu noteiktā atrašanās vietā un telefona pakalpojumu sniegšanu saskaņā ar 4. pantu. Valsts regulatīvā iestāde var uzlikt, grozīt vai atsaukt īpašus pienākumus saskaņā ar Direktīvas 2002/20/EK (Atļauju izsniegšanas direktīva) 6. panta 2. punktu.

▼ **B***9. pants***Tarifu pieejamība**▼ **M1**

1. Valsts regulatīvās iestādes pārrauga, jo īpaši attiecībā uz valsts patēriņa cenām un ienākumiem, mazumtirdzniecības tarifu attīstību un līmeni pakalpojumiem, kas 4. līdz 7. pantā noteikti kā universālā pakalpojuma saistībās ietilpstoši un ko nodrošina izraudzītie uzņēmumi, vai kas citādi ir pieejami tirgū, ja nav izraudzītu uzņēmumu.

2. Dalībvalstis, ņemot vērā apstākļus valstī, var pieprasīt izraudzītajiem uzņēmumiem nodrošināt patērētājiem izvēles tarifus vai tarifu paketes, kas atšķiras no parastā komercpiedāvājuma, jo īpaši, lai nodrošinātu, ka patērētājiem ar zemiem ienākumiem vai patērētājiem ar īpašām sociālajām vajadzībām netiek liegta 4. panta 1. punktā minētās piekļuves tīklam pieejamība vai izmantošana vai tādu pakalpojumu pieejamība vai izmantošana, kas 4. panta 3. punktā un 5., 6. un 7. pantā noteikti kā universālā pakalpojuma saistībās ietilpstoši un ko nodrošina izraudzītie uzņēmumi.

▼ **B**

3. Dalībvalstis, papildus noteikumiem izraudzītajiem uzņēmumiem nodrošināt īpašus izvēles tarifus vai pildīt cenu griestu vai ģeogrāfiskās izlīdzināšanas prasību vai līdzīgas programmas, var nodrošināt to, ka tiek sniegts atbalsts patērētājiem, kas noteikti kā patērētāji ar zemu ienākumu līmeni vai ar īpašām sociālajām vajadzībām.

4. Dalībvalstis var pieprasīt uzņēmumiem ar saistībām, kas minētas 4., 5., 6. un 7. pantā, piemērot vienotus tarifus, ietverot ģeogrāfisku izlīdzināšanu, visā teritorijā, ņemot vērā apstākļus valstī, vai pildīt cenu griestu prasību.

5. Valsts pārvaldes iestādes nodrošina to, ka, ja izraudzītajam uzņēmumam ir saistība nodrošināt īpašus izvēles tarifus, vienotus tarifus, ietverot ģeogrāfisku izlīdzināšanu, vai pildīt cenu griestu prasību, noteikumi ir pilnībā pārskatāmi un tiek publicēti, un tiek piemēroti saskaņā ar nediskriminācijas principu. Valsts pārvaldes iestādes var pieprasīt mainīt vai atsaukt šīs īpašās programmas.

*10. pants***Izdevumu kontrole**

1. Dalībvalstis nodrošina to, ka izraudzītie uzņēmumi, sniedzot pakalpojumus un iespējas papildus 4., 5., 6., 7. pantā un 9. panta 2. punktā noteiktajiem, izveido tādus noteikumus un nosacījumus, lai abonentiem nav jāmaksā par pakalpojumiem vai iespējām, kas nav vajadzīgi vai nav nepieciešami pieprasīto pakalpojumu veikšanai.

2. Dalībvalstis nodrošina to, ka izraudzītie uzņēmumi ar saistībām, kas minētas 4., 5., 6., 7. pantā un 9. panta 2. punktā, nodrošina īpašās iespējas un pakalpojumus, kas minēti I pielikuma A daļā, lai abonenti varētu pārraudzīt un kontrolēt izdevumus, un izvairīties no nepamatota pakalpojuma atvienojuma.

3. Dalībvalstis nodrošina to, ka attiecīgā iestāde var atcelt 2. punkta prasību visā tās teritorijā vai tās daļā, ja ir nodrošināts, ka šī iespēja ir plaši pieejama.

*11. pants***Izraudzīto uzņēmumu pakalpojumu kvalitāte**

1. Valsts pārvaldes iestādes nodrošina to, ka visi izraudzītie uzņēmumi ar saistībām, kas minētas 4., 5., 6., 7. pantā un 9. panta 2. punktā, publicē atbilstīgu un atjauninātu informāciju attiecībā uz to darbību universālā pakalpojuma nodrošināšanā, pamatojoties uz pakalpojuma parametru kvalitāti, definīcijām un II pielikumā minētajām mērījumu metodēm. Publicēto informāciju sniedz arī valsts pārvaldes iestādei.

▼B

2. Valsts pārvaldes iestādes *inter alia* var precizēt pakalpojumu kvalitātes papildu standartus, ja ir izveidoti attiecīgi parametri, lai izvērtētu uzņēmumu darbību pakalpojumu nodrošināšanā invalīdiem lietotājiem un invalīdiem patērētājiem. Valsts pārvaldes iestādes nodrošina to, ka informācija attiecībā uzņēmumu darbību saistībā ar minētajiem parametriem tiek arī publicēta un padarīta pieejama valsts pārvaldes iestādei.

3. Valsts pārvaldes iestāde papildus var precizēt publicējamās informācijas saturu, formu un veidu, lai lietotājiem un patērētājiem nodrošinātu piekļuvi visaptverošai, salīdzināmai un lietotājam draudzīgai informācijai.

▼M1

4. Valsts regulatīvās iestādes ir tiesīgas noteikt pakalpojumu sniegšanas mērķus šādiem uzņēmumiem ar universālā pakalpojuma saistībām. To darot, valsts regulatīvās iestādes ņem vērā ieinteresēto personu apsvērumus, jo īpaši atbilstīgi 33. pantā minētajam.

▼B

5. Dalībvalstis nodrošina to, ka valsts pārvaldes iestādes var pārraudzīt to, vai izraudzītie uzņēmumi pilda minētos darbības mērķus.

6. Pastāvīga uzņēmuma darbības mērķu neizpilde var likt veikt īpašus pasākumus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvu 2002/20/EK par elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu atļaušanu (atļaušanas direktīva) ⁽¹⁾. Valsts pārvaldes iestādes var pasūfīt neatkarīgu darbības izpildes informācijas auditu vai līdzīgus pārskatus, ko apmaksā attiecīgais uzņēmums, lai nodrošinātu tās informācijas precizitāti un salīdzināmību, ko padarījuši pieejamu uzņēmumi ar universālā pakalpojuma saistībām.

*12. pants***Universālā pakalpojuma saistību izmaksas**

1. Ja valsts pārvaldes iestādes uzskata, ka universālā pakalpojuma sniegšana, kā noteikts 3. līdz 10. pantā, var radīt negodīgu apgrūtinājumu uzņēmumiem, kas izraudzīti sniegt universālo pakalpojumu, tās var aprēķināt šī pakalpojuma sniegšanas neto izmaksas.

Šim nolūkam valsts pārvaldes iestādes:

- a) aprēķina universālā pakalpojuma saistību neto izmaksas, ņemot vērā jebkuras tirgus priekšrocības, kādas ir uzņēmumam, kas izraudzīts sniegt universālo pakalpojumu, saskaņā ar IV pielikuma A daļu; vai
- b) izmanto tā universālā pakalpojuma sniegšanas neto izmaksas, kas noteikts ar izraudzīšanās mehānisma palīdzību, saskaņā ar 8. panta 2. punktu.

2. Norēķinus un/vai citu informāciju, kas var kalpot par pamatu 1. punkta a) apakšpunktā minēto universālā pakalpojuma saistību neto izmaksu aprēķināšanai, auditē vai pārbauda valsts pārvaldes iestāde vai iestāde, kas ir neatkarīga no attiecīgajām pusēm, un apstiprina valsts pārvaldes iestāde. Izmaksu aprēķina un audita apkopojuma rezultāti ir publiski pieejami.

*13. pants***Universālā pakalpojuma saistību finansēšana**

1. Ja, pamatojoties uz 12. pantā minēto neto izmaksu aprēķinu, valsts pārvaldes iestādes atklāj, ka uzņēmums ir pakļauts negodīgam apgrūtinājumam, dalībvalstis pēc izraudzītā uzņēmuma pieprasījuma izlemj:

- a) ieviest mehānismu, lai kompensētu šim uzņēmumam noteiktās neto izmaksas saskaņā ar pārskatāmiem noteikumiem no valsts finansējuma; un/vai

⁽¹⁾ Skat. OV L 108, 24.4.2002., 21. lpp.

▼B

b) sadalīt universālā pakalpojuma saistību neto izmaksas starp elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu sniedzējiem.

2. Ja neto izmaksas ir sadalītas saskaņā ar 1. punkta b) apakšpunktu, dalībvalstis nosaka sadales mehānismu, ko administrē valsts pārvaldes iestāde vai iestāde, kas ir neatkarīga no saņēmējiem, valsts pārvaldes iestādes pārraudzībā. Var finansēt tikai 3. līdz 10. pantā minēto saistību neto izmaksas, kas ir noteiktas saskaņā ar 12. pantu.

3. Sadales mehānismā ievēro pārskatāmības, mazākā iespējamā tirgus izkropļojuma, nediskriminācijas un samērīguma princips saskaņā ar IV pielikuma B daļas principiem. Dalībvalstis var izlemt nepieprasīt iemaksas no uzņēmumiem, kuru valsts apgrozījums ir mazāks par noteiktu limitu.

4. Maksājumi, kas saistīti ar universālā pakalpojuma saistību izmaksu sadali, ir atdalīti un noteikti atsevišķi katram uzņēmumam. Šādus maksājumus neuzliek vai neiekasē no uzņēmumiem, kas nesniedz pakalpojumus tās dalībvalsts teritorijā, kas noteikusi sadales mehānismu.

*14. pants***Pārskatāmība**

1. Ja ir izveidots 13. punktā minētais mehānisms universālā pakalpojuma saistību izmaksu sadalīšanai, valsts pārvaldes iestādes nodrošina to, lai izmaksu sadalīšanas principi un sīkas ziņas par izmantoto mehānismu ir publiski pieejamas.

2. Saskaņā ar Kopienas un valsts noteikumiem par darījumu konfidencialitāti, valsts pārvaldes iestādes nodrošina to, ka tiek publicēts ikgadējs ziņojums, sniedzot aprēķinātās universālā pakalpojuma saistību izmaksas, nosakot visu iesaistīto uzņēmumu izdarītās iemaksas, un nosakot visas tirgus priekšrocības, kas ir uzņēmumam, kas izraudzīts nodrošināt universālo pakalpojumu, ja pastāv un darbojas fonds.

*15. pants***Universālā pakalpojuma darbības jomas pārskats**

1. Komisija periodiski pārskata universālā pakalpojuma darbības jomu, jo īpaši, lai piedāvātu Eiropas Parlamentam un Padomei iespēju mainīt vai atkārtoti noteikt šo darbības jomu. Pirmajā reizē pārskatu veic divos gados pēc 38. panta 1. punkta otrajā daļā minētās piemērošanas dienas, un turpmāk — reizi trīs gados.

2. Šo pārskatu veic, ņemot vērā sociālo, ekonomisko un tehnoloģijas attīstību, *inter alia* pievēršot uzmanību mobilitātei un datu pārraides ātrumam, ņemot vērā galvenās abonētu vairākuma izmantotās tehnoloģijas. Pārskata procesu veic saskaņā ar V pielikumu. Komisija iesniedz Eiropas Parlamentā un Padomē ziņojumu attiecībā uz pārskata rezultātu.

III NODAĻA

▼M1**UZŅĒMUMU AR BŪTISKU IETEKMI TIRGŪ REGLAMENTĒJOŠA KONTROLE ĪPAŠOS MAZUMTIRDZNIECĪBAS TIRGOS**

▼B*17. pants***Mazumtirdzniecības pakalpojumu reglamentējošās kontroles****▼M1**

1. Dalībvalstis nodrošina, ka valsts regulatīvās iestādes attiecīgajā mazumtirdzniecības tirgū uzliek atbilstīgas reglamentējošas saistības uzņēmumiem, kas norādīti kā uzņēmumi ar būtisku ietekmi tirgū saskaņā ar Direktīvas 2002/21/EK (pamatdirektīva) 14. pantu, ja:

- a) saskaņā ar Direktīvas 2002/21/EK (pamatdirektīva) 16. pantu veiktās tirgus analīzes rezultātā valsts regulatīvā iestāde secina, ka attiecīgajā mazumtirdzniecības tirgū, kas norādīts saskaņā ar Direktīvas 2002/21/EK (pamatdirektīva) 15. pantu, nav pilnvērtīgas konkurences; un
- b) valsts regulatīvā iestāde secina, ka saistības, kas uzliktas saskaņā ar Direktīvas 2002/19/EK (Piekļuves direktīva) 9. līdz 13. pantu, nedos iespēju sasniegt Direktīvas 2002/21/EK (pamatdirektīva) 8. pantā noteiktos mērķus.

▼B

2. Saskaņā ar 1. punktu uzliktās saistības ir pamatotas uz noteiktās problēmas raksturu un ir samērīgas un attaisnojamas, ņemot vērā mērķus, kas noteikti saskaņā ar Direktīvas 2002/21/EK (pamatdirektīva) 8. pantu. Uzliktās saistības var iekļaut prasības, ka noteikti uzņēmumi neuzliek pārmērīgas cenas, nekavē dalību tirgū vai neierobežo konkurenci, nositot cenas, neizrāda labvēlīgāku attieksmi atsevišķiem lietotājiem vai nepamatoti neapvieno pakalpojumus. Valsts pārvaldes iestādes šādiem uzņēmumiem var piemērot atbilstīgus mazumtirdzniecības cenu griestu pasākumus, pasākumus individuālu tarifu kontrolei, vai pasākumus, lai balstītu tarifus uz izmaksām vai cenām salīdzināmos tirgos, lai aizsargātu lietotāju intereses, veicinot efektīvu konkurenci.

▼M1**▼B**

4. Valsts pārvaldes iestādes nodrošina to, ka, ja uzņēmums ir pakļauts mazumtirdzniecības tarifa noteikumam vai citai atbilstīgai mazumtirdzniecības kontrolei, tiek ieviestas vajadzīgās un atbilstīgas izmaksu uzskaites sistēmas. Valsts pārvaldes iestādes var precizēt izmantojamo formātu un uzskaites metodoloģiju. Atbilstību izmaksu uzskaites sistēmai pārbauda kvalificēta neatkarīga iestāde. Valsts pārvaldes iestādes nodrošina to, ka katru gadu tiek publicēts ziņojums attiecībā uz atbilstību.

5. Neierobežojot 9. panta 2. punktu un 10. pantu, valsts pārvaldes iestādes nepiemēro mazumtirdzniecības kontroles mehānismus saskaņā ar šā panta 1. punktu ģeogrāfiskiem vai lietotāju tirgiem, ja tā pārliecinās, ka tajos ir efektīva konkurence.

▼M1**▼B**

IV NODAĻA

LIETOTĀJU INTERESES UN TIESĪBAS

▼M1*20. pants***Līgumi**

1. Dalībvalstis nodrošina, ka, abonējot pakalpojumus, ar ko nodrošina pieslēgumu kādam publiskajam komunikāciju tīklam un/vai publiski pieejamus elektronisko komunikāciju pakalpojumus, patērētājiem un citiem lietotājiem, kas to lūdz, ir tiesības uz līgumu ar uzņē-

▼ **M1**

mumu vai uzņēmumiem, kas nodrošina šādu pieslēgumu un/vai pakalpojumus. Šajā līgumā skaidri, visaptveroši un viegli uztverami norāda vismaz:

- a) uzņēmuma identitāti un adresi;
- b) sniedzamos pakalpojumus, konkrēti norādot:
 - to, vai ir vai nav nodrošināta piekļuve neatliekamās palīdzības dienestiem un informācijai par zvanītāja atrašanās vietu, un norāda jebkādus ierobežojumus attiecībā uz 26. pantā minēto neatliekamās palīdzības pakalpojumu sniegšanu,
 - informāciju par jebkādiem citiem nosacījumiem, ar ko ierobežo piekļuvi pakalpojumiem un lietotnēm un/vai to izmantošanu, ja saskaņā ar Kopienas tiesībām šādi nosacījumi ir atļauti valsts tiesību aktos,
 - obligāto sniegto pakalpojumu kvalitātes minimumu, proti, pieslēgšanas ātrumu un, vajadzības gadījumā, citus pakalpojumu kvalitātes parametrus, ko definējušas attiecīgās valsts regulatīvās iestādes,
 - informāciju par visām procedūrām, kādas uzņēmums ieviesis, lai izmērītu un kontrolētu datu plūsmu nolūkā nepieļaut, ka konkrētā tīkla posmā datu plūsma ir maksimāla vai pārmērīga, un informāciju par to, kā šīs procedūras var ietekmēt pakalpojuma kvalitāti,
 - piedāvātos tehniskās apkopes pakalpojumu veidus un nodrošinātos klientu atbalsta dienestus, kā arī iespējas sazināties ar minētajiem dienestiem,
 - visus ierobežojumus, ko pakalpojumu sniedzējs uzliek piegādāto gala iekārtu lietojumam;
- c) ja saskaņā ar 25. pantu pastāv pienākums abonentam izvēlēties, vai iekļaut savus personas datus un attiecīgos datus kādā sarakstā;
- d) informāciju par cenām un tarifiem, par līdzekļiem, kā var iegūt atjauninātu informāciju par visiem piemērojamiem tarifiem un tehniskās apkopes maksājumiem, par piedāvātajiem maksāšanas paņēmieniem un visām izmaksu atšķirībām atkarībā no maksāšanas paņēmiena;
- e) līguma darbības termiņu, pakalpojumu un līguma atjaunošanas un pārtraukšanas nosacījumus, tostarp:
 - minimālo lietošanas termiņu vai apjomu, lai varētu izmantot bonusu piedāvājumus,
 - kādi maksājumi ir saistīti ar numuru un citu identifikatoru pārvietojamību,
 - kādi ir maksājumi par līguma laušanu, arī par gala iekārtu izmaksu atgūšanu;
- f) kompensācijas un atlīdzības noteikumus, kas piemērojami, ja līgumā norādītais pakalpojumu kvalitātes līmenis nav nodrošināts;
- g) domstarpību izšķiršanas procedūru uzsākšanas metodi saskaņā ar 34. pantu;
- h) to, kāda veida pasākumus var veikt uzņēmums, reaģējot uz drošības vai neatkarības jomā notikušiem negadījumiem vai apdraudējumiem un vājām vietām.

Dalībvalstis var arī prasīt, lai līgumā būtu ietverta visa informācija, ko attiecīgās valsts iestādes šajā sakarā varētu sniegt par elektronisku komunikāciju tīklu un pakalpojumu lietojumu, lai nodarbotos ar nelikumīgām darbībām vai izplatītu kaitīgu saturu, un par aizsardzības līdzekļiem pret personiskas drošības, privātās dzīves un personas datu

▼ **M1**

apdraudējumiem, kā norādīts 21. panta 4. punktā, un kas ir atbilstīga sniegtajam pakalpojumam.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka abonentiem ir tiesības lauzt līgumu bez soda piemērošanas, saņemot paziņojumu par pakalpojumu sniedzēju piedāvātajām līguma nosacījumu izmaiņām, ko sniedz uzņēmumi, kuri nodrošina elektronisko komunikāciju tīklus un/vai pakalpojumus. Abonentus atbilstīgi informē ne vēlāk kā vienu mēnesi pirms šādām izmaiņām, tajā pašā laikā informējot arī par to tiesībām lauzt līgumu bez soda piemērošanas, ja tie nepiekrīt jaunajiem nosacījumiem. Dalībvalstis nodrošina, ka valsts regulatīvās iestādes var noteikt tādu paziņojumu formu.

21. pants

Informācijas pārredzamība un publicēšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka valsts regulatīvās iestādes publisko elektronisko komunikāciju tīkla nodrošinātājiem un/vai publiski pieejamu elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzējiem var uzlikt pienākumu publicēt pārskatāmu, salīdzināmu, atbilstīgu un atjauninātu informāciju par cenām un tarifiem, visām maksām, kas piemērojamas līguma laušanas gadījumā, kā arī informāciju par standartnoteikumiem, ko piemēro par tiešo lietotāju un patērētāju piekļuvi šo uzņēmumu piedāvātajiem pakalpojumiem un par to izmantošanu saskaņā ar II pielikumu. Šādu informāciju publicē skaidrā, vispusīgā un viegli pieejamā veidā. Valsts regulatīvās iestādes var noteikt papildu prasības, kā minētā informācija ir publicējama.

2. Valsts regulatīvās iestādes veicina salīdzināmas informācijas sniegšanu, lai lietotājiem un patērētājiem, piemēram, izmantojot interaktīvas rokasgrāmatas vai līdzvērtīgus paņēmienus, būtu iespēja neatkarīgi novērtēt alternatīvu izmantošanas modeļu izmaksas. Ja šādi līdzekļi bez maksas vai par samērīgu cenu nav pieejami tirgū, dalībvalstis nodrošina, ka valsts regulatīvās iestādes pašas vai ar trešo personu starpniecību spēj šādas rokasgrāmatas vai paņēmienus darīt pieejamus. Trešām personām ir tiesības bez maksas izmantot publiski pieejamu elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēju un/vai elektronisko komunikāciju tīkla nodrošinātāju publiskoto informāciju nolūkā pārdot vai darīt pieejamas šādas interaktīvas rokasgrāmatas vai līdzīgus paņēmienus.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka valsts regulatīvajām iestādēm ir iespēja uzņēmumiem, kas nodrošina publisko elektronisko komunikāciju tīklu un/vai publiski pieejamus elektronisko komunikāciju pakalpojumus, *inter alia* uzlikt pienākumu:

- a) nodrošināt piemērojamu tarifu informāciju abonentiem par visiem numuriem vai pakalpojumiem, kam ir īpaši cenu uzlikšanas nosacījumi; attiecībā uz atsevišķu kategoriju pakalpojumiem attiecīgās valsts regulatīvās iestādes var prasīt, lai tādu informāciju sniedz tūlīt pirms savienojuma;
- b) informēt abonentus, ja notikušas izmaiņas un viņu abonētais pakalpojums nenedrošina piekļuvi neatliekamās palīdzības dienestiem vai zvanītāja atrašanās vietas informācijai;
- c) informēt abonentus par visām izmaiņām nosacījumos, ar ko ierobežo piekļuvi pakalpojumiem un lietotnēm un/vai to izmantošanu, ja saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem šādi nosacījumi ir atļauti valsts tiesību aktos;
- d) sniegt informāciju par visām procedūrām, kādas pakalpojumu sniedzējs ieviesis, lai izmērītu un kontrolētu datu plūsmu nolūkā nepieļaut, ka konkrētā tīkla posmā datu plūsma ir maksimāla vai pārmērīga, un informāciju par to, kā šīs procedūras var ietekmēt pakalpojuma kvalitāti;

▼ **M1**

- e) informēt abonentus par tiesībām noteikt, vai iekļaut viņu personas datus un attiecīgu tipu datus sarakstā saskaņā ar Direktīvas 2002/58/EK (Direktīva par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju) 12. pantu; un
- f) regulāri informēt abonentus, kas ir personas ar invaliditāti, par datiem, kas attiecas uz konkrēti piedāvājamiem ražojumiem un viņiem paredzētiem pakalpojumiem.

Ja to uzskata par pareizu, attiecīgas valsts regulatīvās iestādes var veicināt pašregulatīvus vai kopregulatīvus pasākumus, pirms uzlikt kādu pienākumu.

4. Dalībvalstis var prasīt, lai 3. punktā minētie uzņēmumi pašreizējiem un jauniem abonentiem vajadzības gadījumā bez maksas sniegtu informāciju, kas sabiedrībā rada plašu ieinteresētību, izmantojot tos pašus līdzekļus, kurus uzņēmumi lieto ikdienas saziņā ar abonentiem. Šādā gadījumā šo informāciju nodrošina attiecīgās valsts iestādes standartformā, un tā attiecas, *inter alia*, uz šādiem tematiem:

- a) parastākie elektronisko komunikāciju pakalpojumu lietojumi, ieskaitot nelikumīgās darbības vai izplatot kaitīgu saturu, jo īpaši, ja tas var skart citu cilvēku tiesību un brīvību respektēšanu, arī autortiesību un blakustiesību pārkāpumus, un to juridiskās sekas; un
- b) līdzekļus, kā aizsargāties pret personiskas drošības, privātās dzīves un personas datu apdraudējumiem, izmantojot elektronisko komunikāciju pakalpojumus.

22. pants

Pakalpojuma kvalitāte

1. Dalībvalstis nodrošina, ka valsts regulatīvās iestādes, iepriekš uzklauzījušas ieinteresēto personu viedokļus, var pieprasīt uzņēmumiem, kas nodrošina publiski pieejamus elektronisko komunikāciju tīklus un/vai pakalpojumus, publicēt salīdzināmu, atbilstīgu un atjauninātu informāciju tiešajiem lietotājiem par to pakalpojumu kvalitāti, un par pasākumiem, kas ir veikti, lai tiešajiem lietotājiem, kas ir personas ar invaliditāti, nodrošinātu līdzvērtīgu piekļuvi. Minēto informāciju pirms tās publicēšanas pēc pieprasījuma sniedz valsts regulatīvajai iestādei.

2. Valsts regulatīvās iestādes, *inter alia*, var noteikt mērāmo pakalpojumu parametru kvalitāti un publicējamās informācijas saturu, formu un tipu, arī iespējamās kvalitātes sertifikācijas mehānismus, lai nodrošinātu tiešajiem lietotājiem, tostarp tiešajiem lietotājiem, kas ir personas ar invaliditāti, piekļuvi plašai, salīdzināmai, ticamai un lietotājam draudzīgai informācijai. Attiecīgos gadījumos var izmantot III pielikumā izklāstītos parametrus, definīcijas un mērījuma metodes.

3. Lai novērstu pakalpojumu kvalitātes pazemināšanos un datu plūsmas kavējumus vai palēninājumus tīklos, dalībvalstis nodrošina, ka valsts regulatīvās iestādes var noteikt minimālās pakalpojumu kvalitātes prasības uzņēmumam vai uzņēmumiem, kas nodrošina publiski pieejamus komunikāciju tīklus.

Valsts regulatīvās iestādes savlaicīgi pirms šādu prasību noteikšanas iesniedz Komisijai kopsavilkumu ar pamatojumu šādai rīcībai, paredzētajām prasībām un ierosināto turpmāko rīcību. Minēto informāciju dara pieejamu arī Eiropas Elektronisko komunikāciju regulatoru iestādei (BEREC). Komisija pēc iepazīšanās ar šo informāciju, sniedz komentārus vai ieteikumus, jo īpaši, lai nodrošinātu, ka paredzamās prasības negatīvi neietekmē iekšējā tirgus darbību. Valsts regulatīvās iestādes, pieņemot lēmumus par prasībām, īpaši ņem vērā Komisijas komentārus un ieteikumus.

▼ M1

23. pants

Pakalpojumu pieejamība

Dalībvalstis veic visus nepieciešamos pasākumus, lai katastrofālu tīkla darbības pārrāvumu vai *force majeure* gadījumā nodrošinātu piekļuvi publiski pieejamiem telefona pakalpojumiem, izmantojot publiskos komunikāciju tīklus. Dalībvalstis nodrošina, ka uzņēmumi, kas sniedz publiski pieejamus telefona pakalpojumus, veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu nepārtrauktu piekļuvi neatliekamās palīdzības dienestiem.

23.a pants

Līdzvērtīgas piekļuves un izvēles nodrošināšana tiešajiem lietotājiem, kas ir personas ar invaliditāti

1. Dalībvalstis dod iespēju attiecīgām iestādēm vajadzības gadījumā noteikt prasības, kas jāievēro uzņēmumiem, kuri sniedz publiski pieejamus elektronisko komunikāciju pakalpojumus, lai nodrošinātu, ka tiešie lietotāji, kas ir personas ar invaliditāti:

- a) var izmantot piekļuvi elektronisko sakaru pakalpojumiem, kas ir līdzvērtīga piekļuvei, ko izmanto lielākā daļa tiešo lietotāju; un
- b) ir iespēja izmantot tiešo lietotāju lielākai daļai pieejamo uzņēmumu un pakalpojumu sniedzēju izvēli.

2. Lai varētu pieņemt un īstenot īpašus tiešajiem lietotājiem, kas ir personas ar invaliditāti, piemērotus pasākumus, dalībvalstis veicina tādu gala iekārtu pieejamību, kuras nodrošina vajadzīgos pakalpojumus un funkcijas.

▼ B

24. pants

Patērētāja ciparu televīzijas aprīkojuma savietojamība

Saskaņā ar VI pielikuma noteikumiem dalībvalstis nodrošina tajā minētā patērētāju ciparu televīzijas aprīkojuma savietojamību.

25. pants

► M1 Telefona uzziņu dienesti ◀▼ M1

1. Dalībvalstis nodrošina, ka publiski pieejamu telefona pakalpojumu abonentiem ir tiesības uz ierakstu publiski pieejamā sarakstā, kā minēts 5. panta 1. punkta a) apakšpunktā, un uz to, ka viņu informācija ir pieejama telefona uzziņu dienestu pakalpojumu sniedzējiem un/vai uzziņu dienestiem saskaņā ar šā panta 2. punktu.

▼ B

2. Dalībvalstis nodrošina to, ka visi uzņēmumi, kas piešķir telefonu numurus abonentiem, pilda visus pamatotos pieprasījumus publiski pieejamu uzziņu dienestu un sarakstu nodrošināšanas nolūkā, lai padarītu pieejamu attiecīgo informāciju norunātā formātā un ar noteikumiem, kas ir godīgi, objektīvi, uz izmaksām vērsti un nediskriminējoši.

▼ M1

3. Dalībvalstis nodrošina, ka visiem tiešajiem lietotājiem, kas nodrošināti ar publiski pieejamiem telefona pakalpojumiem, ir pieejami telefona uzziņu dienesti. Valsts regulatīvās iestādes spēj noteikt pienākumus un nosacījumus uzņēmumiem, kas kontrolē piekļuvi tiešajiem lietotājiem, lai sniegtu sarakstu aptauju pasākumus saskaņā ar Direktīvas 2002/19/EC (Piekļuves direktīva) 5. pantu. Šādi pienākumi un nosacījumi ir objektīvi, taisnīgi, nediskriminējoši un pārredzami.

▼ **M1**

4. Dalībvalstis neuztur nekādus normatīvus ierobežojumus, kas tiešajiem lietotājiem vienā dalībvalstī liedz tiešu piekļuvi uzziņu dienestam citā dalībvalstī, izmantojot balss izsaukumu vai SMS, un dara visu iespējamo, lai to nodrošinātu saskaņā ar 28. pantu.

5. Šā panta 1. līdz 4. punktu piemēro saskaņā ar Kopienas tiesību aktu prasībām par personas datu un privātās dzīves aizsardzību un jo īpaši saskaņā ar Direktīvas 2002/58/EK (Direktīva par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju) 12. pantu.

26. pants

Neatliekamās palīdzības dienesti un vienots Eiropas neatliekamās palīdzības numurs

1. Dalībvalstis nodrošina, ka visi 2. punktā minēto pakalpojumu tiešie lietotāji, tostarp taksofonu lietotāji, izmantojot vienotu Eiropas neatliekamās palīdzības numuru "112" un dalībvalstu norādītus valsts ātrās palīdzības numurus, var izsaukt neatliekamās palīdzības dienestus bez maksas un neizmantojot nekādus maksāšanas līdzekļus.

2. Dalībvalstis, apspriežoties ar valsts regulatīvajām iestādēm, neatliekamās palīdzības dienestiem un pakalpojumu sniedzējiem, nodrošina, ka uzņēmumi, kas piedāvā elektronisko sakaru pakalpojumus vietējo zvanu veikšanai uz numuru vai numuriem valsts numerācijas plānā, nodrošina piekļuvi neatliekamās palīdzības dienestiem.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka uz vienotā Eiropas neatliekamās palīdzības numura "112" izsaukumiem tiek pienācīgi atbildēti un ka tos apstrādā valsts neatliekamās palīdzības sistēmu organizācijai vispiemērotākajā veidā. Uz šādiem izsaukumiem atbild un tos apstrādā vismaz tikpat ātri un efektīvi kā valsts neatliekamās palīdzības dienestu numuru izsaukumus, ja tādos turpina izmantot.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka tiešajiem lietotājiem, kas ir personas ar invaliditāti, pieejamā piekļuve neatliekamās palīdzības dienestiem ir līdzvērtīga piekļuvei, ko nodrošina citiem tiešajiem lietotājiem. Pasākumi, ko veic nolūkā nodrošināt to, ka tiešajiem lietotājiem, kas ir personas ar invaliditāti, ceļojot citās dalībvalstīs, ir iespējams piekļūt neatliekamās palīdzības dienestiem, cik vien iespējams pamatojas uz Eiropas standartiem vai parametriem, ko publicē saskaņā ar Direktīvas 2002/21/EK (pamatdirektīva) 17. pantu, un tie neliedz dalībvalstīm pieņemt papildu prasības, lai sasniegtu šajā pantā izklāstītos mērķus.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka attiecīgie uzņēmumi izsaucēja atrašanās vietas informāciju bez maksas dara pieejamu tai iestādei, kas nodrošina neatliekamās palīdzības izsaukumus, līdzko izsaukums sasniedz minēto iestādi. Šāda kārtība attiecas uz visiem zvaniem uz vienoto Eiropas neatliekamās palīdzības numuru "112". Dalībvalstis var attiecināt šīs saistības uz valsts ātrās palīdzības dienestu numuriem. Kompetentās valsts regulatīvās iestādes nosaka zvanītāja atrašanās vietas informācijas precizitātes un uzticamības kritērijus.

6. Dalībvalstis nodrošina, ka iedzīvotājus pienācīgi informē par vienotā Eiropas neatliekamās palīdzības numura "112" pieejamību un izmantošanu, jo īpaši ar tādām ierosmēm, kas konkrēti paredzētas personām, kuras ceļo no vienas dalībvalsts uz citu.

7. Lai nodrošinātu efektīvu piekļuvi numura "112" pakalpojumiem dalībvalstīs, Komisija pēc apspriešanās ar *BEREC* var pieņemt tehniskās izpildes pasākumus. Tomēr šos tehniskās izpildes pasākumus pieņem, neskarot un neietekmējot neatliekamās palīdzības dienestu organizēšanu, kas paliek vienīgi dalībvalstu kompetencē.

Šos pasākumus, kas ir paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, to papildinot, pieņem saskaņā ar 37. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

▼ **M1**

27. pants

Eiropas telefonu piekļuves kodi

1. Dalībvalstis nodrošina, ka kods "00" ir starptautiskās piekļuves standarta kods. Var noteikt vai paturēt spēkā īpašu kārtību izsaukumu veikšanai starp blakus esošām vietām, kas atrodas katrā citā pusē robežai starp dalībvalstīm. Lietotājus, kas atrodas šādās vietās, pilnībā informē par šādu kārtību.
2. Par Eiropas Telenumerācijas telpas (*ETNS*) pārvaldību, tostarp par numuru piešķiršanu, un attīstības veicināšanu atbild tikai un vienīgi Kopienā dibināta un Komisijas apstiprināta juridiska vienība. Komisija pieņem vajadzīgos īstenošanas noteikumus.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka visi uzņēmumi, kas nodrošina publiski pieejamus telefona pakalpojumus ar starptautisku izsaukumu iespēju, apstrādā visus izsaukumus *ETNS* par cenām, kas ir līdzīgas tām, kuras noteiktas zvaniem no un uz citām dalībvalstīm.

27.a pants

Saskaņoti numuri saskaņotiem pakalpojumiem ar sociālo vērtību, arī alīdzības līniju numuri bērnu pazušanas gadījumā

1. Dalībvalstis plaši dara zināmus īpašus numurus diapazonā no "116", kā norādīts Komisijas Lēmumā 2007/116/EK (2007. gada 15. februāris) par valstu numuru sērijas, kas sākas ar 116, rezervēšanu saskaņotiem numuriem, kuri paredzēti saskaņotajiem pakalpojumiem ar sociālo vērtību⁽¹⁾. Tās savā teritorijā veicina pakalpojumus, kam ir rezervēti tādi numuri.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka tiešie lietotāji, kas ir personas ar invaliditāti, vislielākajā iespējamajā mērā var piekļūt dienestiem, kuru tālrunu numuri sākas ar "116". Pasākumi, ko veic nolūkā nodrošināt to, ka tiešajiem lietotājiem, kas ir personas ar invaliditāti, ceļojot citās dalībvalstīs, ir iespējams piekļūt šādiem dienestiem, ir pamatoti ar atbilstību attiecīgajiem standartiem vai specifikācijām, ko publicē saskaņā ar Direktīvas 2002/21/EK (pamatdirektīva) 17. pantu.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka iedzīvotājus pienācīgi informē par vienotā Eiropas ātrās palīdzības numura "116" pieejamību un izmantošanu, jo īpaši ar tādām ierosmēm, kas ir konkrēti paredzētas personām, kuras ceļo no vienas dalībvalsts uz citu.
4. Dalībvalstis – līdztekus vispārpiemērojamiem pasākumiem – visiem numuriem "116" sērijā, kuri ir piešķirti saskaņā ar 1., 2., un 3. punktu, dara visu iespējamo, lai nodrošinātu, ka iedzīvotājiem ir piekļuve dienestam, kas izmanto kādu "karsto līniju", lai ziņotu par pazudušiem bērniem. Palīdzības līnija ir pieejama pa numuru "116000".
5. Lai nodrošinātu numuru sērijas "116" un jo īpaši numura ziņošanai par pazudušiem bērniem "116000" efektīvu ieviešanu dalībvalstīs, tostarp pieejamību tiešajiem lietotājiem, kas ir personas ar invaliditāti, ja viņi ceļo citās dalībvalstīs, Komisija pēc apspriešanās ar *BEREC* var pieņemt tehniskus īstenošanas pasākumus. Tomēr šos tehniskos īstenošanas pasākumus pieņem, neskarot un neietekmējot šo dienestu organizēšanu, kas paliek vienīgi dalībvalstu kompetencē.

Šos pasākumus, kas ir paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, to papildinot, pieņem saskaņā ar 37. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

⁽¹⁾ OV L 49, 17.2.2007., 30. lpp.

▼ M1

28. pants

Numuru un pakalpojumu pieejamība

1. Dalībvalstis nodrošina, ka, ja tas ir tehniski un saimnieciski rentabli, un izņemot gadījumus, ja izsauktais abonents komerciālu iemeslu dēļ ir izvēlējis ierobežot konkrētās ģeogrāfiskās teritorijās esošu izsaucēju piekļuvi, attiecīgās valsts iestādes veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiešajiem lietotājiem ir iespēja:

- a) piekļūt pakalpojumiem Kopienā un tos lietot, izmantojot numurus, kas nav piesaistīti konkrētai ģeogrāfiskai vietai; un
- b) piekļūt visiem Kopienas numuriem neatkarīgi no operatora izmantotās tehnoloģijas un iekārtām, tostarp numuriem dalībvalstu valsts numerācijas plānos, *ETNS* numuriem un Vispārējiem starptautiskajiem bezmaksas numuriem (*UIFN*).

2. Dalībvalstis nodrošina, ka attiecīgās iestādes var prasīt no uzņēmumiem, kas nodrošina publiski pieejamus komunikāciju tīklus, un/vai publiski pieejamus elektronisko komunikāciju pakalpojumus, konkrētos gadījumos bloķēt piekļuvi numuriem vai pakalpojumiem, ja to pamato tādi iemesli kā krāpniecība vai nepareizs lietojums, un prasīt, lai tādos gadījumos elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēji nedarītu zināmus ieņēmumus par savstarpējiem savienojumiem un citiem pakalpojumiem.

▼ B

29. pants

Papildu iespēju nodrošināšana▼ M1

1. Neskarot 10. panta 2. punktu, dalībvalstis nodrošina, ka valsts regulatīvās iestādes var pieprasīt visiem uzņēmumiem, kas sniedz publiski pieejamus telefona pakalpojumus un/vai nodrošina piekļuvi publiskiem komunikāciju tīkliem, lietotājiem darīt pieejamas pilnībā vai daļēji I pielikuma B daļā minētās papildu iespējas, ņemot vērā tehniskās iespējas un ekonomisko dzīvotspēju, kā arī pilnīgi vai daļēji dara pieejamas papildu iespējas, kas minētas I pielikuma A daļā.

▼ B

2. Dalībvalsts var izlemt atcelt 1. punkta piemērošanu visā vai daļā tās teritorijas, ja tā, ņemot vērā ieinteresēto pušu viedokļus, uzskata, ka ir pietiekama piekļuve šīm iespējām.

▼ M1

30. pants

Pakalpojumu sniedzēja nomaiņas atvieglošana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka visi abonenti ar numuriem no valsts telefona numerācijas plāna pēc pieprasījuma var saglabāt savu(-s) numuru(-us) neatkarīgi no uzņēmuma, kas sniedz pakalpojumus, saskaņā ar I pielikuma C daļas noteikumiem.

2. Valsts regulatīvās iestādes nodrošina, ka cenas, ko uzņēmumi savstarpēji piemēro par numura saglabāšanas nodrošināšanu, ir uz izmaksām vērstas un ka tiešie maksājumi abonentiem, ja tādi ir, nav šķērslis šo iespēju izmantošanai.

3. Valsts regulatīvās iestādes nenosaka mazumtirdzniecības tarifus par numuru saglabāšanu tā, ka tiktu traucēta konkurence, piemēram, nosakot īpašus vai kopējus mazumtirdzniecības tarifus.

4. Numuru pārņemšanu un to sekojošu aktivēšanu veic pēc iespējas īsākā termiņā. Jebkurā gadījumā tiem abonentiem, kuri ir noslēguši līgumu par numura pārņemšanu uz jaunu uzņēmumu, numuru aktivizē vienas darbdienu laikā.

▼ M1

Neskarot pirmo daļu, kompetentas valsts regulatīvās iestādes var noteikt vispārējo numuru pārceļšanas procesu, ņemot vērā attiecīgās valsts noteikumus par līgumiem, tehnisko īstenojamību un nepieciešamību saglabāt pakalpojuma nepārtrauktību abonentam. Jebkurā gadījumā pakalpojuma zaudēšana numura pārvešanas procesā nepārsniedz vienu darba dienu. Kompetentās valsts iestādes, ja nepieciešams, ņem vērā arī noteikumus nolūkā nodrošināt abonentu aizsargātību pārslēgšanas procesā, un to, ka pārslēgšana uz citu pakalpojuma sniedzēju nenotiek pret viņu gribu.

Dalībvalstis nodrošina, ka uzņēmumiem tiek paredzētas atbilstīgas sankcijas, tostarp pienākums izmaksāt kompensācijas abonentiem, ja numuru pārvešana ir novēlota vai tās laikā pakalpojumu sniedzēji ir pieļāvuši pārkāpumus vai tie pieļauti viņu vārdā.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka līgumi, ko patērētāji ir noslēguši ar uzņēmumiem, kas nodrošina elektronisko komunikāciju pakalpojumus, neatļauj pirmo saistību posmu, kas ir ilgāks par 24 mēnešiem. Dalībvalstis arī nodrošina, ka uzņēmumi piedāvā lietotājiem iespēju parakstīt līgumu, kura maksimālais termiņš ir 12 mēneši.

6. Neskarot jebkādu minimālo līguma termiņu, dalībvalstis nodrošina, ka līguma pārtraukšanas nosacījumi un kārtība nekavē pakalpojumu sniedzēja nomaiņu.

▼ B*31. pants***Saistības, kas jāievēro****▼ M1**

1. Dalībvalstis var noteikt pamatotas saistības, kas jāievēro, īpašu radio un televīzijas apraides kanālu un papildu pakalpojumu raidīšanai uzņēmumiem, kas ir to jurisdikcijā un kas nodrošina elektronisko komunikāciju tīklus, kurus izmanto radio vai televīzijas apraides izplatīšanai sabiedrībai, ja nozīmīgs šādu tīklu lietotāju skaits izmanto tos kā galveno līdzekli radio un televīzijas apraides saņemšanai. Šādas saistības nosaka tikai tad, ja tās ir vajadzīgas, lai īstenotu vispārējo interešu mērķus, kas skaidri un konkrēti noteikti katras dalībvalsts tiesību aktos, un tās ir samērīgas un pārskatāmas.

Šā punkta pirmajā daļā minētās saistības dalībvalstis pārskata vismaz viena gada laikā no 2011. gada 25. maija, izņemot gadījumus, kad dalībvalstis veikušas šādu pārskatīšanu iepriekšējos divos gados.

Dalībvalstis regulāri pārskata saistības, kas jāievēro.

▼ B

2. Ne šī panta 1. punkts, ne arī Direktīvas 2002/19/EK (piekļuves direktīva) 3. panta 2. punkts neierobežo dalībvalstu spēju noteikt atbilstīgu atlīdzību, ja tāda ir, attiecībā uz pasākumiem, kas veikti saskaņā ar šo pantu, nodrošinot to, ka līdzīgos apstākļos nav diskriminācijas attieksmē pret uzņēmumiem, kas nodrošina elektronisko komunikāciju tīklus. Ja ir paredzēta atlīdzība, dalībvalstis nodrošina to, ka tā tiek piemērota pienācīgi un pārskatāmi.

V NODAĻA

VISPĀRĪGIE UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI*32. pants***Papildu obligātie pakalpojumi**

Dalībvalstis var izlemt tās teritorijā padarīt publiski pieejamus papildu pakalpojumus, neatkarīgi no pakalpojumiem, kas ietilpst universālā

▼B

pakalpojuma saistībās kā noteikts II nodaļā, bet šādos apstākļos nevar noteikt kompensācijas mehānismu, iekļaujot īpašus uzņēmumus.

33. pants

Apspriešanās ar ieinteresētajām pusēm**▼M1**

1. Tiktāl, ciktāl tas ir atbilstīgi, dalībvalstis nodrošina, ka valsts regulatīvās iestādes ņem vērā tiešo lietotāju, patērētāju (tostarp jo īpaši patērētāju, kas ir personas ar invaliditāti), ražotāju un elektronisku komunikāciju tīklu un/vai pakalpojumu uzņēmumu viedokļus par jautājumiem saistībā ar visu tiešo lietotāju un patērētāju tiesībām publiski pieejamu elektronisku komunikāciju pakalpojumu sakarā, jo īpaši, ja tiem ir būtiska ietekme uz tirgu.

Konkrēti, dalībvalstis nodrošina, ka valsts regulatīvās iestādes izveido apspriešanās mehānismu, kurš nodrošina, ka lēmumu pieņemšanas procesā par jautājumiem, kas ir saistīti ar tiešo lietotāju un patērētāju tiesībām saistībā ar publiski pieejamiem elektronisku komunikāciju pakalpojumiem, pienācīgi tiek ņemtas vērā patērētāju intereses elektronisko komunikāciju jomā.

▼B

2. Attiecīgos gadījumos ieinteresētās puses valsts pārvaldes iestāžu vadībā var izveidot mehānismus, iesaistot patērētājus, lietotāju grupas un pakalpojumu sniedzējus, lai uzlabotu pakalpojumu sniegšanas vispārējo kvalitāti, *inter alia* izveidojot un pārraugot uzvedības kodeksus un darbības standartus.

▼M1

3. Neskarot attiecīgo valstu noteikumus, kas atbilst Kopienas tiesībām un ar ko veicina kultūras un masu mediju politikas mērķu sasniegšanu, piemēram, kultūru un valodu daudzveidību un masu mediju plurālismu, valsts regulatīvās iestādes un citas attiecīgas iestādes var veicināt tādu uzņēmumu sadarbību, kuri nodrošina elektronisko komunikāciju tīklus un/vai pakalpojumus, ar sektoriem, kas ir ieinteresētie veicināt likumīgu saturu elektronisko komunikāciju tīklos un pakalpojumos. Pie tādas sadarbības var piederēt arī tādas informācijas koordinācija, kas skar sabiedrības intereses un kas ir jādara pieejama saskaņā ar 21. panta 4. punktu un 20. panta 1. punkta otro daļu.

▼B

34. pants

Strīdu izšķiršana ārpustiesas kārtībā**▼M1**

1. Dalībvalstis nodrošina, ka ir pieejamas pārredzamas, nediskriminējošas, vienkāršas un lētas ārpustiesas procedūras, lai izšķirtu no šīs direktīvas izrietošas neatrisinātas domstarpības starp patērētājiem un elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzējiem un/vai tīkla nodrošinātājiem saistībā ar līgumu nosacījumiem un/vai to izpildi attiecībā uz šādu tīklu un/vai pakalpojumu nodrošināšanu. Dalībvalstis pieņem pasākumus, lai nodrošinātu to, ka minētās procedūras ļauj domstarpības atrisināt godīgi un ātri, un attiecīgos gadījumos var pieņemt atmaksāšanas un/vai kompensācijas sistēmu. Šādas procedūras ļauj objektīvi izšķirt domstarpības un neliedz patērētājam izmantot valsts tiesību aktos paredzēto tiesisko aizsardzību. Dalībvalstis var paplašināt šīs saistības tā, lai tās attiektos uz domstarpībām, kuros iesaistīti citi tiešie lietotāji.

▼B

2. Dalībvalstis nodrošina to, ka to tiesību akti nekavē sūdzību izskatīšanas iestāžu izveidi un tiešsaistes pakalpojumu nodrošināšanu pienācīgā teritoriālā līmenī, lai veicinātu patērētāju un lietotāju piekļuvi strīdu izšķiršanai.

▼B

3. Ja šādos strīdos ir iesaistītas personas dažādās dalībvalstī, dalībvalstis saskaņo to centienus, lai panāktu strīda izšķiršanu.
4. Šis punkts neierobežo valsts tiesas procedūras.

▼M1*35. pants***Pielāgojumi pielikumos**

Pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus un kas ir nepieciešami, lai pielāgotu I, II, III un VI pielikumu tehnoloģiju attīstībai vai tirgus pieprasījuma izmaiņām, pieņem Komisija saskaņā ar 37. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

▼B*36. pants***Paziņošanas, pārraudzības un pārskata procedūras**

1. Valsts pārvaldes iestādes vēlākais līdz 38. panta 1. punkta otrajā daļā minētajai piemērošanas dienai un nekavējoties, ja pēc tam rodas izmaiņas to uzņēmumu nosaukumos, kas izraudzīti kā uzņēmumi ar universālā pakalpojuma saistībām saskaņā ar 8. panta 1. punktu, informē Komisiju.

Komisija informāciju padara pieejamu viegli piekļūstamā veidā un nosūta to 37. pantā minētajai Komunikāciju komitejai.

▼M1

2. Valsts regulatīvās iestādes paziņo Komisijai par saistībām, kuras uzliktas uzņēmumiem, kas izraudzīti kā uzņēmumi ar universālā pakalpojuma saistībām. Komisijai nekavējoties paziņo par jebkurām izmaiņām, kas ietekmē saistības, vai par ietekmētajiem uzņēmumiem saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem.

▼B

3. Komisija periodiski pārskata šīs direktīvas darbību un pie pirmās izdevības ne vēlāk kā trīs gadus pēc 38. panta 1. punkta otrajā daļā minētās piemērošanas dienas ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei. Dalībvalstis un valsts pārvaldes iestādes šim iemeslam Komisiju nodrošina ar vajadzīgo informāciju.

▼M1*37. pants***Komitejas procedūra**

1. Komisijai palīdz Komunikāciju komiteja, kas izveidota saskaņā ar Direktīvas 2002/21/EK (pamatdirektīva) 22. pantu.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5.a panta 1. līdz 4. punktu un 7. pantu, ņemot vērā tā 8. pantu.

▼B*38. pants***Transponēšana**

1. Dalībvalstis ne vēlāk kā 2003. gada 24. jūlijā pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šo direktīvu. Par tiem dalībvalstis tūlīt informē Komisiju.

Dalībvalstis piemēro minētos pasākumus no 2003. gada 25. jūlija.

2. Kad dalībvalstis pieņem minētos pasākumus, tajos iekļauj atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka šādu atsauču izdarīšanas metodes.

▼B

3. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus tos savu tiesību aktu noteikumus, ko tās pieņem jomā, kuru reglamentē šī direktīva, un jebkuras sekojošas izmaiņas minētajos noteikumos.

39. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī*.

40. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

▼ M1

I PIELIKUMS

DIREKTĪVAS 10. PANTĀ (IZDEVUMU KONTROLE), 29. PANTĀ (PAPILDU IESPĒJAS) UN 30. PANTĀ (PAKALPOJUMU SNIEDZĒJA NOMAIŅAS ATVIEGLOŠANA) MINĒTO IESPĒJU UN PAKALPOJUMU APRAKSTS**A daļa: Direktīvas 10. pantā minētās iespējas un pakalpojumi**a) *Detalizēti rēķini*

Dalībvalstīm jānodrošina, ka valsts regulatīvās iestādes saskaņā ar attiecīgo tiesību aktu prasībām par personas datu un privātās dzīves aizsardzību var noteikt to detalizēto rēķinu pamatlīmeni, ar kuriem uzņēmumiem bez maksas jānodrošina abonenti, lai tie varētu:

- i) pārbaudīt un kontrolēt par publiskā komunikāciju tīkla izmantošanu noteiktā atrašanās vietā un/vai par citu saistītu publiski pieejamu telefona pakalpojumu izmantošanu uzliktos maksājumus; un
- ii) pienācīgi pārraudzīt to lietošanu un izdevumus, un tādējādi samērīgi kontrolēt savus rēķinus.

Attiecīgā gadījumā par pieņemamiem tarifiem vai bez maksas abonentiem var piedāvāt papildu līmeņa detalizāciju.

Izsaukumi, kas izsaucējam abonentam ir bez maksas, tostarp palīdzības līniju izsaukumi, nav jānorāda attiecīgā izsaucēja abonenta detalizētajā rēķinā.

b) *Izvēles izsaukumu bloķējums izejošajiem izsaukumiem vai īpašām SMS vai MMS, vai, ja tehniski iespējams, citām līdzīgām lietotnēm, bezmaksas iespēja, kad abonents,*

pieprasot izraudzītajam uzņēmumam, kas nodrošina telefona pakalpojumus, bez maksas var bloķēt noteikta veida izejošos izsaukumus vai īpašas SMS vai MMS, vai citas līdzīgas lietotnes, vai noteikta veida numuru izsaukumus.

c) *Priekšapmaksas sistēmas*

Dalībvalstīm jānodrošina, ka valsts regulatīvās iestādes var pieprasīt izraudzītajiem uzņēmumiem nodrošināt iespēju patērētājiem maksāt par piekļuvi publiskajam komunikāciju tīklam un izmantot publiski pieejamus telefona pakalpojumus ar priekšapmaksas noteikumiem.

d) *Pieslēguma maksas pēcapmaksa*

Dalībvalstīm jānodrošina, ka valsts regulatīvās iestādes var pieprasīt izraudzītajiem uzņēmumiem ļaut patērētājiem veikt samaksu par pieslēgumu publiskajam komunikāciju tīklam ar pēcapmaksu zināmā laikposmā.

e) *Rēķinu neapmaksāšana*

Dalībvalstīm jāatļauj konkrēti pasākumi, kam jābūt samērīgiem, nediskriminējošiem un atklātiem, lai segtu neapmaksātus telefona rēķinus, ko izdevuši uzņēmumi. Minētie pasākumi ir paredzēti, lai nodrošinātu to, ka abonentam iepriekš izsniedz pienācīgu brīdinājumu par vēlāku pakalpojuma pārtraukšanu vai atvienošanu. Izņemot krāpniecības gadījumus, gadījumus, ja rēķinu samaksa ir pastāvīgi kavēta vai nenotiek vispār, tādi pasākumi ir paredzēti, lai, ciktāl tas ir tehniski iespējams, nodrošinātu, ka jebkura pakalpojuma pārtraukšana aprobežotos ar attiecīgo pakalpojumu. Atvienošanai par rēķinu nemaksāšanu vajadzētu notikt tikai pēc pienācīga brīdinājuma abonentam. Dalībvalstis var ļaut ierobežotu pakalpojumu posmu pirms pilnīga atvienošanas, un tā laikā ir atļauti izsaukumi, par ko abonentam nav jāmaksā (piemēram, "112" izsaukumi).

f) *Konsultācijas par tarifiem*

t. i., pakalpojums, ar kuru saskaņā abonenti var pieprasīt uzņēmumam sniegt informāciju par alternatīviem zemākiem tarifiem, ja tādi ir pieejami.

g) *Izmaksu kontrole*

t. i., pakalpojums, saskaņā ar kuru uzņēmums piedāvā citus rīkus abonentiem, ja šos rīkus valsts regulatīvā iestāde atzinusi par pienācīgiem, lai viņi varētu kontrolēt publiski pieejamu telekomunikāciju pakalpojumu izmaksas, tostarp

▼ M1

nodrošinot bezmaksas brīdinājumu nosūtīšanu patērētājiem, ja konstatēti normai neatbilstīgi patēriņa modeļi.

B daļa: Iespējas, kas minētas 29. pantā

- a) *Tonālā numura sastādīšana vai DTMF (divtoņu daudzfrekvenču signālu pārraide)*

t. i., publiskajā komunikāciju tīklā uzturēta DTMF toņu izmantošana, kā noteikts ETSI ETR 207, pilnīgai signālu pārraidei tīklā gan dalībvalsts iekšienē, gan starp dalībvalstīm.

- b) *Izsaucēja līnijas noteikšana*

t. i., izsaucēja numurs tiek uzrādīts izsauktajai personai pirms savienojuma izveidošanas.

Šī iespēja būtu jānodrošina saskaņā ar attiecīgajiem tiesību aktiem par personas datu un privātās dzīves aizsardzību, jo īpaši saskaņā ar Direktīvu 2002/58/EK (Direktīva par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju).

Ciktāl tas ir tehniski iespējams, operatoriem būtu jānodrošina dati un signāli, lai atvieglotu izsaucēja līnijas noteikšanu un tonālo numura sastādīšanu, sniedzot pakalpojumus starp dalībvalstīm.

C daļa: Direktīvas 30. pantā minēto numura saglabāšanas noteikumu īstenošana

Prasību par to, ka visi abonenti ar numuriem no valsts numerācijas plāna pēc pieprasījuma var saglabāt savu(-us) numuru(-us) neatkarīgi no uzņēmuma, kas sniedz pakalpojumus, piemēro:

- a) ģeogrāfisko numuru gadījumā – noteiktā atrašanās vietā; un
b) tādu numuru gadījumā, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai – jebkurā atrašanās vietā.

Šī daļa neattiecas uz numura saglabāšanu, pārejot starp tīkliem, kas nodrošina pakalpojumus noteiktā atrašanās vietā, un mobilajiem tīkliem.

▼ M1

II PIELIKUMS

INFORMĀCIJA, KAS JĀPUBLICĒ SASKAŅĀ AR 21. PANTU

(INFORMĀCIJAS PĀRREDZAMĪBA UN PUBLICĒŠANA)

Valsts regulatīvajai iestādei ir pienākums nodrošināt, ka šajā pielikumā minēto informāciju publicē saskaņā ar 21. pantu. Valsts regulatīvajai iestādei ir jāizlemj, kura informācija jāpublicē uzņēmumiem, kas nodrošina publiskos komunikāciju tīklus un/vai publiski pieejamus telefona pakalpojumus, un kura informācija jāpublicē pašai valsts regulatīvajai iestādei, lai nodrošinātu to, ka patērētāji varētu izdarīt izvēli, pamatojoties uz informāciju.

1. Uzņēmuma(-u) nosaukums un adrese
To uzņēmumu nosaukums un galvenā biroja adrese, kas nodrošina publiskos komunikāciju tīklus un/vai publiski pieejamus telefona pakalpojumus.
2. Piedāvāto pakalpojumu apraksts
 - 2.1. Piedāvāto pakalpojumu joma
 - 2.2. Standarta tarifi norādot, kādi pakalpojumi ir ietverti katrā tarifa elementā (piemēram, maksa par piekļuvi, visi maksājumi par lietošanu, maksa par tehnisko apkopi), un iekļaujot sīku informāciju par piemērotajām standarta atlaidēm un īpašiem tarifu režīmiem, un konkrētām grupām paredzētiem tarifu režīmiem, un visiem papildu maksājumiem, kā arī maksu par gala iekārtām.
 - 2.3. Kompensāciju/atlīdzināšanas politika, tostarp konkrēta informācija par visiem piedāvātajiem kompensāciju/atlīdzināšanas režīmiem.
 - 2.4. Piedāvāto tehniskās apkopes pakalpojumu veidi.
 - 2.5. Standarta līguma nosacījumi, tostarp jebkāds minimālais līguma termiņš, līguma pārtraukšanas nosacījumi un kārtība un tiešie maksājumi saistībā ar numura un citu identifikatoru saglabāšanu, ja tādi ir.
3. Domstarpību izšķiršanas mehānismi, tostarp uzņēmuma izveidotie.
4. Informācija par tiesībām attiecībā uz universālo pakalpojumu, attiecīgā gadījumā iekļaujot I pielikumā minētās iespējas un pakalpojumus.

M1

III PIELIKUMS

PAKALPOJUMA KVALITĀTES PARAMETRI

Pakalpojuma kvalitātes parametri, definīcijas un mērījumu metodes, kas minētas 11. un 22. pantā

Uzņēmumiem, kas nodrošina piekļuvi publiskam komunikāciju tīklam

PARAMETRS (1. piezīme)	DEFINĪCIJA	MĒRĪJUMU METODE
Pirmā savienojuma nodrošināšanas laiks	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Kļūmes savienojumos katrā piekļuves līnijā	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Kļūmju novēršanas laiks	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057

Uzņēmumiem, kas nodrošina publiski pieejamus telefona pakalpojumus

Savienošanās ilgums (2. piezīme)	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Uzziņu dienestu atbildes laiks	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Darba kārtībā esošu monētu un karšu taksofonu daļa	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Sūdzības par kļūdainiem rēķiniem	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Nesekmīgo izsaukumu daļa (2. piezīme)	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057

ETSI EG 202 057-1, versijas numurs 1.3.1. (2008. gada jūlijs)

1. piezīme

Parametriem būtu jānodrošina iespēju analizēt darbību reģionālā mērogā (t. i., ne mazāk kā 2. līmenis *Eurostat* izstrādātajā statistiski teritoriālo vienību nomenklatūrā (*NUTS*)).

2. piezīme

Dalībvalstis var izlemt nepieprasīt saglabāt atjauninātu informāciju par šo divu parametru darbību, ja ir pieejami pierādījumi, kas apliecina apmierinošu darbību šajās divās jomās.

IV PIELIKUMS

UNIVERSĀLĀ PAKALPOJUMA SAISTĪBU NETO IZMAKSU, JA TĀDAS IR, APRĒĶINĀŠANA UN ATLĪDZINĀŠANAS VAI SADALES MEHĀNISMA IZVEIDE SASKAŅĀ AR 12. UN 13. PANTU

A daļa: Neto izmaksu aprēķināšana

Universālā pakalpojuma saistības attiecas uz tām saistībām, ko dalībvalsts uzliek uzņēmumam attiecībā uz tīkla un pakalpojuma nodrošināšanu kādā īpašā ģeogrāfiskā apgabalā, to skaitā, ja vajadzīgs, vidējās cenas šī pakalpojuma vai īpašu izvēles tarifu nodrošināšanai šajā ģeogrāfiskajā apgabalā patērētājiem ar zemiem ienākumiem vai īpašām sociālajām vajadzībām.

Valsts pārvaldes iestādēm jāizskata visi līdzekļi, lai nodrošinātu atbilstīgus stimulus, lai uzņēmumi (izraudzītie vai neizraudzītie) veiktu universālā pakalpojuma saistības par efektīvām izmaksām. Veicot aprēķināšanu, universālā pakalpojuma saistību neto izmaksas aprēķina kā starpību starp izraudzītā uzņēmuma ar universālā pakalpojuma saistībām un izraudzītā uzņēmuma bez universālā pakalpojuma saistībām neto izmaksām. To piemēro, neatkarīgi no tā, vai tīkls kādā konkrētā dalībvalstī ir pilnībā attīstīts vai joprojām attīstās un paplašinās. Pienācīga uzmanība ir jāpievērš pareizai to izmaksu izvērtēšanai, no kurām izraudzītais uzņēmums izvēlētos izvairīties, ja tam nebūtu universālā pakalpojuma saistības. Neto izmaksu aprēķināšanā būtu jāizvērtē universālā pakalpojuma operatora ieguvumi, ietverot netiešos ieguvumus.

Aprēķinus pamato ar izmaksām, kas ir attiecināmas uz:

- i) norādīto pakalpojumu elementiem, ko var nodrošināt tikai ar zaudējumiem vai tādiem izmaksu nosacījumiem, kas neatbilst parastiem komerciāliem standartiem.

Šajā kategorijā var būt iekļauti pakalpojuma elementi, tādi kā piekļuve neatliekamās palīdzības telefonpakalpojumiem, konkrētu taksofonu nodrošināšana, konkrētu pakalpojumu vai aprīkojuma nodrošināšana invalīdiem u.c.;

- ii) īpašiem pakalpojumu lietotājiem vai pakalpojumu lietotāju grupām, ko, ņemot vērā īpaša tīkla un pakalpojuma nodrošināšanas izmaksas, radītos ieņēmumus un dalībvalsts uzlikto cenu vienādošanu ģeogrāfiskajā apgabalā, var apkalpot tikai ar zaudējumiem vai tādiem izmaksu nosacījumiem, kuri neatbilst parastiem komerciāliem standartiem.

Šajā kategorijā ir iekļauti tie pakalpojumu lietotāji vai to grupas, ko neapkalpot komercoperators, kam nav universālā pakalpojuma saistības.

Universālā pakalpojuma saistību īpašu aspektu neto izmaksu aprēķināšana jāveic atsevišķi un tā, lai izvairītos no jebkuru tiešu vai netiešu ieguvumu un izmaksu divkāršas uzskaitīšanas. Universālā pakalpojuma saistību vispārējās neto izmaksas jebkuram uzņēmumam jāaprēķina kā to neto izmaksu summa, kas rodas no īpašiem universālā pakalpojuma saistību komponentiem, ņemot vērā visus nemateriālos ieguvumus. Neto izmaksu pārbaudīšana ir valsts pārvaldes iestādes pienākums.

B daļa: Jebkādu universālā pakalpojuma saistību neto izmaksu atmaksāšana

Jebkādu universālā pakalpojuma saistību neto izmaksu atmaksāšanai vai finansēšanai izraudzītajiem uzņēmumiem ar universālā pakalpojuma saistībām jākompensē pakalpojumi, ko tie nodrošina saskaņā ar nekomerciāliem noteikumiem. Tā kā šāda kompensēšana iekļauj finansiālus pārskaitījumus, dalībvalstīm jānodrošina tas, ka tie tiek veikti objektīvi, pārskatāmi, nediskriminējoši un samērīgi. Tādējādi šie pārskaitījumi radītu mazāku konkurences un lietotāju pieprasījuma izkropļojumu.

Saskaņā ar 13. panta 3. punktu sadales mehānismā, kas pamatojas uz fondu, būtu jāizmanto pārskatāmi un neitrāli līdzekļi iemaksu iekasēšanai, kurus izmantojot var izvairīties no divkāršas iemaksu uzlikšanas draudiem, kas ietekmē gan uzņēmuma ieguldījumus, gan peļņu.

Neatkarīgajai iestādei, kas administrē fondu, ir jābūt atbildīgai par iemaksu iekasēšanu no uzņēmumiem, kas ir novērtēti kā tādi, kam jāizdara iemaksa universālā pakalpojuma saistību neto izmaksās dalībvalstī, un jāpārtrauga attiecīgo summu pārskaitīšana un/vai administratīvo maksājumu pārskaitīšana uzņēmumiem, kas tiesīgi saņemt maksājumus no fonda.

*V PIELIKUMS***UNIVERSĀLĀ PAKALPOJUMA DARBĪBAS JOMAS PĀRSKATĪŠANA
SASKAŅĀ AR 15. PANTU**

Izvērtējot, vai būtu jāveic universālā pakalpojuma saistību darbības jomas pārskatīšana, Komisijai jāņem vērā šādi elementi:

- sociālā un tirgus attīstība saistībā ar patērētāju lietotajiem pakalpojumiem,
- sociālā un tirgus attīstība saistībā ar patērētāju pakalpojumu pieejamību un izvēli,
- tehnoloģiskā attīstība saistībā ar pakalpojumu nodrošināšanas veidu patērētājiem.

Izvērtējot, vai ir nepieciešama universālā pakalpojuma saistību darbības jomas mainīšana vai atkārtota definēšana, Komisijai jāņem vērā šādi elementi:

- vai patērētāju vairākums izmanto un vai tam ir pieejami īpaši pakalpojumi, un vai pieejamības trūkums mazākumam patērētāju vai īpašo pakalpojumu neizmantošana no mazākuma patērētāju puses nerada sociālu atstumtību, un
- vai īpašu pakalpojumu pieejamība un izmantošana nerada vispārēju neto ieguvumu visiem patērētājiem, tādu, ka valsts intervence ir pamatota apstākļos, kad īpašie pakalpojumi netiek nodrošināti sabiedrībai parastos komerciālos apstākļos.

▼ M1

VI PIELIKUMS

PATĒRĒTĀJU DIGITĀLO IEKĀRTU SAVIETOJAMĪBA, KAS MINĒTA
24. PANTĀ1. *Kopējais kodēšanas algoritms un atvērta uztveršana*

Visām patērētāju iekārtām, kas ir paredzētas, lai uztvertu parastos digitālus televīzijas signālus (t. i., apraidi, izmantojot virszemes, kabeļu vai satelītu pārraides, kas galvenokārt ir paredzētas stacionāriem uztvērējiem, piem., DVB-T, DVB-C vai DVB-S), ko pārdod vai iznomā, vai citādi dara pieejamas Kopienā, un kas var atkodēt digitālus televīzijas signālus, ir jāspēj:

- atkodēt tādus signālus saskaņā ar kopējo Eiropas vienotu kodēšanas algoritmu, ko piemēro atzīta Eiropas standartu organizācija, kas pašlaik ir *ETSI*,
- skaidri rādīt pārraidītos signālus ar noteikumu, ka, ja iekārtas ir nomātas, nomnieks pilda attiecīgo nomas līgumu.

2. *Savietojamība analogiem un digitāliem televizoriem*

Jebkuram analogajam televizoram ar integrālo ekrānu ar redzamo diagonāli, lielāku par 42 cm, ko pārdod vai iznomā Kopienā, ir jābūt ar vismaz vienu atvērto saskarnes rozeti, ko standartizējusi atzīta Eiropas standartu organizācija, piemēram, kā minēts *Cenelec EN 50 049-1:1997* standartā, kas ļauj pieslēgt vienkāršas perifērijas iekārtas, īpaši papildu dekoderus un digitālus uztvērējus.

Jebkuram digitālam televizoram ar integrālo ekrānu ar redzamo diagonāli, lielāku par 30 cm, ko pārdod vai iznomā Kopienā, ir jābūt ar vismaz vienu atvērto saskarnes rozeti (kas atbilst vai nu Eiropas standartu organizācijas pieņemtam vai atzītam standartam, vai rūpniecībā plaši lietotiem parametriem), piemēram, ar DVB vienoto saskarņu savienotāju, kas ļauj pieslēgt vienkāršas perifērijas iekārtas, un tam jāspēj cauri laist visus digitālo televīzijas signālu elementus, arī informāciju par interaktīviem un ierobežotas piekļuves pakalpojumiem.
